

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

**Spolupráce obcí ve vybraném regionu
(dobrovolný Svazek obcí údolí Desné)**

Křenek Pavel

© 2018 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Pavel Křenek

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Spolupráce obcí ve vybraném regionu (dobrovolný Svazek obcí údolí Desné)

Název anglicky

Cooperation of Municipalities in a Region (Údolí Desné Microregion)

Cíle práce

Tématem bakalářské práce je meziobecní spolupráce. Cílem je identifikovat formy horizontální spolupráce obcí ve vybraném regionu (dobrovolný Svazek obcí údolí Desné). Práce by měla ukázat, jaké faktory mají vliv na efektivitu meziobecní spolupráce, její udržitelnost a přínos z hlediska posilování regionálního rozvojového potenciálu.

Metodika

Bakalářská práce bude mít charakter případové studie. Data budou získána prostřednictvím techniky studia dokumentů (dokumenty samosprávných orgánů a regionálních uskupení apod.) a dotazování (rozhovory s představiteli samospráv vybraného regionu).

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Klíčová slova

Meziobecní spolupráce, Dobrovolný svazek obcí, DSO údolí Desné, rozvoj, rozpočet.

Doporučené zdroje informací

Balík, S. Komunální politika (Obce, aktéři a cíle místní politiky). Praha: Grada, 2009.

Čmejrek, J., Bubeníček, V., Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010.

Galvasová, I. Spolupráce obcí jako faktor rozvoje. Brno: Georgetown, 2007.

Kadeřábková, J., Trhlínová, Z. K. Dobrovolná sdružení obcí, In: Region a regionální vědy, 2008.

Nejdl, P., Čermák, D. Participace a partnerství v místní veřejné správě. Praha : Sociologický ústav AV ČR, 2007.

Novák, M. (ed). Úvod do studia politiky. Praha: Sociologické nakladatelství, 2011.

Pavlas, M., Pápol, T. Přehled společných problémů mikroregionů. Hradec Králové: Civitas per Populi, 2006.

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 4. 3. 2018

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 5. 3. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 14. 03. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Spolupráce obcí ve vybraném regionu (dobrovolný Svazek obcí údolí Desné)" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne _____

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Janu Čopíkovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a doporučení, které přispěly k vypracování této bakalářské práce. Dále děkuji za vstřícnost a čas při konzultacích ke Svazku obcí údolí Desné paní Ivaně Jurkové a v neposlední řadě děkuji i všem zástupcům členů svazku, kteří mi ochotně poskytli informace při provedených rozhovorech.

Abstrakt

Předmětem práce je meziobecní spolupráce. Ta bude analyzována formou případové studie polyfunkčního DSO Svazku obcí údolí Desné. Tento subjekt územní samosprávy sdružuje devět malých obcí v podhůří Jeseníků, které se společně snaží o dosažení společného cíle již dvacet let. Ze získaných informací a uskutečněných rozhovorů se zástupci samosprávných celků Svazku se tato bakalářská práce pokusí odpovědět na otázku, jaké jsou hlavní faktory efektivní meziobecní spolupráce, které zajišťují udržitelnost a přínos aktivit vybraného DSO. Které aktivity Svazku spatřují jeho členové jako nejpřínosnější a která další témata by měl DSO řešit, aby tím i nadále udržel svoji úspěšnost a pokračoval v podpoře regionálního rozvoje spravovaného území.

Klíčová slova: Meziobecní spolupráce, Dobrovolný svazek obcí, Svazek obcí údolí Desné, rozvoj, rozpočet.

Cooperation of Municipalities in a Region (Údolí Desné Microregion)

Abstract

The subject of the thesis is inter-communal cooperation. This cooperation will be analyzed by a case study of polyfunctional voluntary union of municipalities - DSO údolí Desné. This territorial self-governing body unites nine small municipalities in Jeseníky area, these municipalities try to achieve common goals for twenty years. Based on the available information and interviews with representatives of these self-governing municipalities, this bachelor thesis will try to answer several questions, mainly what are the main factors of efficient inter-communal cooperation that ensure sustainability and benefits of activities of this selected union of municipalities. Secondly, which of the activities of the union are seen as the most beneficial by its members and what other matters should be the union dealing with to maintain its success and to continue the support of regional development of administered territories.

Keywords: inter-communal cooperation, voluntary union of municipalities, DSO údolí Desné, development, budget.

Obsah

1 Úvod	11
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce.....	13
2.2 Metodika.....	13
3 Teoretická východiska	14
3.1 Historie vzniku územní samosprávy v českých zemích	14
3.2 Veřejná správa a samospráva v ČR.....	15
3.2.1 Obce	17
3.2.2 Kraje	19
3.2.3 Regiony soudržnosti.....	19
3.2.4 Samospráva zájmová.....	21
3.3 Sídlní struktura v ČR	21
3.4 Formy spolupráce obcí	23
3.4.1 Dobrovolný svazek obcí.....	23
3.4.2 Rozpočty obcí a svazků v ČR	25
3.5 Mezinárodní spolupráce ČR ve veřejné správě	26
4 Vlastní práce	28
4.1 Svazek obcí údolí Desné	28
4.1.1 Železnice Desná (nejvýznamnější projekt SOUD)	31
4.1.2 Svazkové školství (druhý významný projekt SOUD)	32
4.1.3 Záchraný systém protipovodňových opatření (třetí významný projekt SOUD)	33
4.1.4 Odpadové hospodářství	34
4.1.5 Společná propagace území z pohledu cestovního ruchu	35
4.1.6 Plánované projekty SOUD	35
4.2 Členské obce Svazku obcí údolí Desné.....	36
4.2.1 Obec Rapotín	36
4.2.2 Obec Velké Losiny.....	37
4.2.3 Obec Loučná nad Desnou.....	37
4.2.4 Obec Vikýřovice	38
4.2.5 Obec Petrov nad Desnou	38
4.2.6 Obec Sobotín	38
4.2.7 Obec Hraběšice	39
4.2.8 Obec Rejchartice	39
4.2.9 Obec Vernířovice	40
4.3 Rozpočet Svazku obcí údolí Desné.....	40

4.3.1	Rozpočet členských obcí Svazku.....	42
4.4	Průzkum názoru členů Svazku na spolupráci ve Soud 43	43
4.4.1	Výsledky průzkumu	44
5	Výsledky a diskuse.....	48
5.1	Zhodnocení meziobecní spolupráce.....	48
5.1.1	Faktory úspěšné meziobecní spolupráce	50
5.1.2	Témata pro pokračující meziobecní spolupráci v Soud	51
6	Závěr	52
7	Seznam použitých zdrojů	56
8	Seznam příloh	60
9	Seznam obrázků	60
10	Seznam tabulek.....	60
11	Seznam použitých zkratk	61
	Příloha č. 1 - Průzkum názoru členů na spolupráci ve Svazku obcí údolí Desné	62

1 Úvod

Od 90. let obliba života na venkově stále stoupá. Obyvatelstvo se stěhuje z velkých měst do jeho předměstí a dále do větších, menších, či malých vesnic. Obce s méně než 1 000 obyvateli dnes spravují více než polovinu rozlohy České republiky (ČSÚ, 2011). Aby tento trend pokračoval a obyvatelé měli důvod se do vesnic stěhovat i nadále, je nezbytné, vytvářet podmínky pro život na venkově v dostatečné kvalitě a v požadovaném rozsahu.

Pro zajištění spokojenosti obyvatel se životem v obcích je žádoucí, aby obec a její samospráva zajišťovala svým obyvatelům dostatečný komfort pro spokojený a aktivní život, kterým jsou jednotliví obyvatelé přínosem ne jen pro svoji rodinu a obec, ale i pro své širší okolí a v konečném důsledku i pro celou společnost.

Jedním z takových venkovských míst zajímavých pro kvalitní a plnohodnotný život je i oblast Svazku obcí údolí Desné. Jedná se o dobrovolný Svazek obcí v podhůří Jeseníků, který sdružuje 9 samostatných menších a malých obcí. Jednotliví členové Svazku dobrovolně spolupracují na různých projektech, které zkvalitňují a zvelebují jejich obec, respektive celé údolí a poskytují tak obyvatelům obcí bezpečné a zdravé prostředí pro jejich plnohodnotný život.

Svazek obcí údolí Desné již aktivně působí od roku 1997, kdy byl založen s cílem obnovy povodní poničené železnice, která zajišťovala hlavní dopravní obslužnost daného území. Na základě těchto prvních zkušeností bylo potvrzeno, že spojení v jeden subjekt se obcím vyplatilo a hlasem většiny dokázaly znovuobnovení železniční trati do původního rozsahu, který byl před povodněmi. Druhým velmi významným tématem Svazku, který řeší je i svazkové školství, které bylo založeno roku 2011. Tento způsob školství byl v tomto období zcela něčím novým a ani Ministerstvo financí nemělo s touto novou formou financování školství zkušenosti. Svazek obcí údolí Desné byl druhým svazkem v České republice, který svazkové školství zavedl a doposud aktivně provozuje.

To je jen zlomek společných aktivit, které Svazek obcí údolí Desné (dále jen SOUD) v rámci své činnosti realizuje. Meziobecní spolupráce SOUD je na velmi dobré úrovni, o čemž svědčí jeho realizované projekty, množství získaných finančních prostředků na

společné aktivity a i doba trvání aktivní spolupráce jednotlivých obcí. Otázkou ale je, jaké jsou hlavní faktory efektivní meziobecní spolupráce právě v SOUD, které zajišťují udržitelnost a přínos aktivit Svazku pro jeho obyvatele s cílem posilování regionálního rozvoje v podhůří Jeseníků? Které aktivity Svazku spatřují jeho členové jako nejpřínosnější pro obyvatele dotčeného území? Jaká další témata by měl dobrovolný Svazek řešit, aby tím i nadále podporoval regionální rozvoj daného území?

Pro získání odpovědí na položené otázky byly studovány dokumenty a materiály o činnosti SOUD a daném území. Na základě řízených rozhovorů s představiteli samospráv členů dobrovolného Svazku, byly získané informace analyzovány a odhalovány vnitřní zákonitosti a souvislosti fungování meziobecní spolupráce SOUD. Zpracované odpovědi zástupců jednotlivých členů Svazku, poskytují jasné důkazy pro formulaci odpovědí otázek bakalářské práce.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Tématem mé bakalářské práce je meziobecní spolupráce. Cílem je identifikovat formy horizontální spolupráce obcí ve vybraném regionu (údolí Desné). Pro moji práci jsem si zvolil dobrovolný svazek obcí „Svazek obcí údolí Desné“, ve kterém spolupracuje 9 menších a malých obcí z podhůří Jeseníků. Důvodem byly mé vazby na dané území, ve kterém jsem vyrůstal a měl jsem tudíž povědomí o dlouhodobém úspěšném působení Svazku. Jeho aktivity mají jednoznačný pozitivní dopad na dané území a podporu udržitelného regionálního rozvoje. Cílem práce je ukázat hlavní faktory efektivní meziobecní spolupráce, které zajišťují udržitelnost a přínos aktivit Svazku pro jeho obyvatele v podhůří Jeseníků. Dále zjistit, jaké aktivity Svazku spatřují jeho členové jako nejpřínosnější a která další témata by měl dobrovolný Svazek řešit, aby tím i nadále podporoval regionální rozvoj daného území pro spokojenost jeho obyvatel.

2.2 Metodika

Bakalářská práce má charakter případové studie. Data pro její zpracování byla získána prostřednictvím techniky studia dokumentů vybraného Svazku obcí údolí Desné a jeho členských obcí. Konkrétně se jednalo o Zakládací listu Soud a jeho Stanovy, jako nejdůležitější právní dokumenty, nastavující základ procesu spolupráce ve Svazku. Součástí studia materiálů, byly i rozpočty jednotlivých členských obcí za sledované období. Velký důraz byl kladen na analýzu závěrečného účtu (rozpočtu) Svazku za poslední pětileté období, které uvádějí jeho jasnou strukturu příjmů a výdajů. Dále byly studovány kulturně-sociální a geografické podmínky dotčeného území, náležícího do katastru členských obcí Svazku. Z několika řízených rozhovorů se zástupkyní Svazku bylo provedeno strukturované zpracování získaných informací, které byly základem pro přípravu otázek k rozhovoru se zástupci členských obcí Svazku. Vlastní rozhovory byly uskutečněny v prostorách obecních úřadů konkrétních obcí v období listopadu 2017 až února 2018. Získané a analyzované informace, byly metodou syntézy zpracovány a uvedeny v části Výsledky a diskuze, této práce. Jejich obsah byl hlavním východiskem pro formulaci faktorů majících vliv na dlouhodobě udržitelnou meziobecní spolupráci zkoumaného DSO.

3 Teoretická východiska

3.1 Historie vzniku územní samosprávy v českých zemích

Počátky územní samosprávy v českých zemích souvisejí s revolučním rokem 1848 v rakouském císařství. Nastávají změny ve struktuře i činnosti veřejné správy. Vznikají regulované magistráty v českých, moravských i slezských městech. Ve venkovských obcích a některých poddanských městech byla role samosprávy před rokem 1848 velmi omezena. Rychtáři jako hlavní představitelé vesnické samosprávy byli v závislém postavení vůči majitelům panství. Vrchnostenské úřady určené pro správu jednotlivých panství zajišťovaly hospodářskou činnost velkostatku a zároveň policejní, soudní a správní agendu v první instanci. Vesnické obce tak neměly samostatné funkce (Čmejrek, 2012, s. 20).

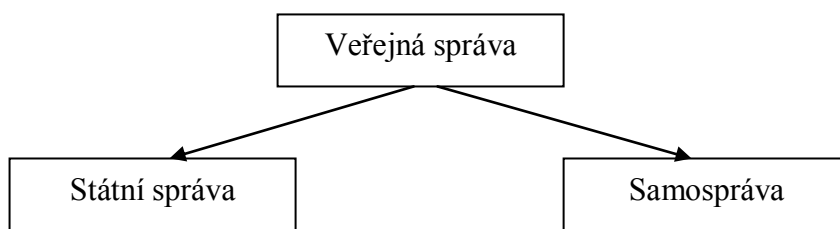
Hlavní vliv na vznik územní samosprávy mělo zrušení poddanství i vrchnostenské správy v roce 1848. Liberální měšťanstvo žádalo účast na politické moci, což v oblasti místní správy bylo možné pouze zavedením samosprávy. První právní úprava obecního zřízení byla vyhlášena v březnu 1849. Prozatimní obecní zřízení již vykonávalo působnost přirozenou a přenesenou. Přirozená působnost znamenala vykonávání všech činností ve vlastní obci a přenesená zase činnosti, které byly delegovány na obec státem. Hlavními orgány obce byl výbor a představenstvo. Největší rozkvět české samosprávy je datován v období 1862 až 1918. Podle nového říšského zákona č. 105 z roku 1863 se začal zvolený zástupce obce nazývat starosta místo pukmistr. Obcím, které byly původně povinně sloučeny bylo povoleno rozloučení. Zákon také umožňoval spojení obcí pro společné spravování svých záležitostí, což bylo z dnešního pohledu vytváření dobrovolných svazků obcí. V roce 1900 již objem prací přenesené působnosti převyšoval minimálně třikrát působnost samostatnou. Tato přenesená činnost však nebyla státem dostatečně finančně kompenzována a tím docházelo k prohlubování špatné finanční situace obcí. To se především týkalo menších a hospodářsky slabších obcí do 500 obyvatel. Těch bylo v království Českém kolem roku 1890 až 80%. Volba obecních orgánů (výbor a představenstvo) probíhala na základě veřejného, přímého, nevšeobecného a nerovného hlasovacího práva. Mezi lidmi vládla představa, že do veřejných věcí může mluvit ten, kdo se podílí na financování obce. Ten kdo se podílel finančně více, měl větší váhu než ten, kdo přispíval do rozpočtu obce méně. To se změnilo od roku 1919 po vzniku

Československé republiky, kdy bylo přijato všeobecné a rovné volební právo. Právo volit tímto získaly i ženy. Nepříznivá finanční situace obcí však zůstávala stejná. Tuto situaci se stát snažil řešit přenesením přenesené působnosti na jiné orgány (např. policie) a také přidělením obcím části podílu z výnosů některých státních daní (Čmejrek, 2012, s. 20-25).

Nástupem období protektorátu Čechy a Morava v březnu 1939 byla územní samospráva významně omezena, stejně tak i demokratický systém v Československu. V poválečném Československu vystřídal obecní samosprávu národní výbory. Jednalo se o orgány státní moci a správy, které podléhaly ministerstvu vnitra, potažmo vládě. Nižší národní výbory podléhaly vyšším, čímž byla porušena hlavní zásada samosprávy, kde platí, že jedna její složka nemůže být nadřazena jiné. Hlavním zásahem do práva komunálního vlastnictví samospráv bylo znárodnění veškerého jejich majetku v prosinci 1949. Postupná obnova samosprávy začala v roce 1990 jako i v ostatních postkomunistických zemích střední Evropy. Sídlní struktura Československa se mírně změnila, nicméně velké množství malých obcí i nadále zůstává, což komplikuje soběstačnost obcí jak finanční tak kapacitní (Čmejrek, 2012, s. 28).

3.2 Veřejná správa a samospráva v ČR

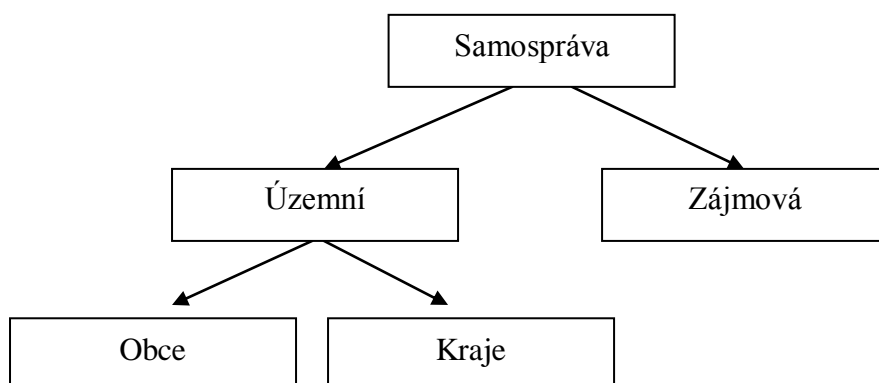
Veřejná správa je správní činnost související s poskytováním veřejných služeb a řízením veřejných záležitostí na místní i centrální úrovni. Veřejná správa se zabývá dalším zajišťováním záležitostí ve veřejném zájmu. Pod pojmem "veřejná správa" se také uvádějí i správní orgány, které činnosti veřejné správy vykonávají. Veřejná správa je vykonávána ve veřejném zájmu. Činnost veřejné správy je vázána právem i ústavními zásadami (čl. 2 odst. 3 české Ústavy: "Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon" a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod: "Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví."). Veřejná správa se rozděluje na státní správu a samosprávu.

Obr. 1 – Členění veřejné správy

Státní správa je činnost státu prováděná buď přímo státními orgány, nebo jinými orgány, na které stát přenesl výkon státní správy v příslušném rozsahu. Jsou to například jednotlivá ministerstva, Úřad na ochranu osobních údajů, Okresní správa sociálního zabezpečení, finanční úřady, katastrální úřady.

Samospráva je veřejná správa vykonávaná jinou institucí než státem. Je relativně samostatná, nezávislá na státu. Relativnost samostatnosti však vyplývá ze skutečnosti, že stát vytváří pro samosprávu podmínky pro její fungování, takže její nezávislost z tohoto důvodu není absolutní. Samospráva vzniká ze sebeomezení státu – omezuje držitele státní moci. Stát bez samosprávy může existovat, samospráva bez státu však ne. Stát zasahuje do samosprávy tím, že tvoří zákony, do samotných rozhodnutí samosprávných orgánů však zasahovat nemůže. Zasáhnout může pouze v případě, vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem. Samospráva se dělí na územní a zájmovou (Rozvoj obcí, © 2009-2018).

Obr. 2 – Členění samosprávy

Územní samospráva je dána Ústavou. Ta určuje za základní územní samosprávné celky obce a jako vyšší územní samosprávné celky kraje. Územní samosprávou rozumíme prostorově ohraničený funkční celek, který má právo samostatně hospodařit, nakládat se svým majetkem a samostatně rozhodovat o svých záležitostech. Pokud je toto právo ze strany státu porušeno, mohou územní samosprávy proti nezákonnému vměšování podat ústavní stížnost k Ústavnímu soudu ČR (podle Ústavního zákona č. 1/1993 Sb., čl. 87, odst. 1, písm. c) a podle Zákona o Ústavním soudu č. 182/1993 Sb., § 72, odst. 1, písm. b))

3.2.1 Obce

Obec je základním územním samosprávným celkem, jehož zřízení a fungování se řídí zákonem o obcích č. 128/2000 Sb.

Obec má dvojí působnost – samostatnou a přenesenou. V samostatné působnosti pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Své záležitosti obec spravuje zcela samostatně, státní a krajské orgány mohou do její působnosti zasahovat jen tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem, který stanoví zákon (Čmejrek, 2016, s. 64).

Zákon o obcích rozlišuje samostatnou a přenesenou působnost obce. Do samostatné působnosti obce patří zejména záležitosti uvedené v § 84, 85 a 102 zákona o obcích (pravomoci zastupitelstva a rady obce), s výjimkou vydávání nařízení obce. Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. V přenesené působnosti plní obce úkoly, které jim zákonem svěřil stát, jsou tedy v určitém rozsahu závislé na výkonné moci (Rozvoj obcí, © 2009-2018).

Každá obec má své orgány, které mají reprezentativní úlohu (zejména ty volené – zastupitelé, radní, starosta). Vyjadřují se do médií, organizují setkání a vytváří podmínky k rozvoji vztahů s vnějším okolím. Úřednická složka vykonává v samostatné působnosti úlohy, které rozhodli zastupitelé, a v přenesené působnosti zajišťuje úřednickou agendu, tzn. běžný každodenní styk s veřejností.

Zastupitelstvo je nejvyšší rozhodovací orgán obce. Je to jediný orgán obce, který je ústavně zakotven. Členové zastupitelstva jsou voleni na 4 roky, počet členů je 5 – 55. Rozhodujícím kritériem pro stanovení počtu členů je stav obyvatel obce k 1. lednu roku voleb.

Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech v samostatné působnosti obce. Dle zákona o obcích je zastupitelstvu vyhrazeno např. schvalovat rozpočet obce a závěrečný účet obce, schvalovat program rozvoje obce, zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny aj.

Rada obce je jako výkonný orgán zastupitelstva zřizována vždy s výjimkou menších obcí (zpravidla do 10.000 obyvatel), jejichž zastupitelstvo čítá méně než 15 členů. Členové rady jsou starosta, místostarosta a radní, kteří se volí z řad zastupitelů. Jejich počet je lichý a nesmí přesáhnout 1/3 počtu zastupitelstva. Tvoří ji nejméně 5 a nejvíce 11 členů. Rada obce připravuje podklady pro zastupitelstvo, schvaluje body k jednání, je přípravným orgánem zastupitelstva. Rada obce pak může zřizovat iniciační a poradní orgány, tzv. komise např. přestupkovou komisi apod..

Obec vždy reprezentuje a zastupuje starosta. Ze své činnosti se však zodpovídá zastupitelstvu a radě obce. V rámci přenesené působnosti zřizuje starosta zvláštní orgány obce (např. přestupkovou nebo povodňovou komisi). Zastupitelské výbory a komise rady vykonávají činnosti pouze v rámci samostatné působnosti. Zákon však ukládá nejen vznik nebo zřízení určitých organizačních jednotek v rámci fungování obce, ale vymezuje také oblasti jejich působnosti, kompetence a pravomoci (Rozvoj obcí, © 2009-2018).

Každá obec má obecní úřad, který tvoří starosta, jeho zástupce (místostarosta), tajemník obecního úřadu, jestliže je tato funkce zřízena, a úředníci. Úřad je zpravidla členěn na odbory, které mají pod sebou oddělení.

Rozpočty obcí jsou tvořeny vlastními příjmy (daňové, nedaňové a kapitálové) a ostatními příjmy (dotace).

3.2.2 Kraje

Kraje jsou vyššími územními samosprávnými celky, jejichž fungování se řídí zákonem o krajích č. 129/2000 Sb. Jsou označovány jako střední článek veřejné správy. Území České republiky je rozděleno do 14 krajů vč. hlavního města Prahy.

Nejvyšším rozhodovacím orgánem kraje je zastupitelstvo kraje. Kritériem pro stanovení počtu členů zastupitelstva je počet obyvatel kraje k 1. lednu v roce voleb. Zastupitelé jsou voleni na období 4 let a rozhodují především ve věcech své samostatné působnosti jako např. předkládají návrhy zákonů Poslanecké sněmovně; předkládají návrhy Ústavnímu soudu na zrušení právních předpisů, mají-li za to, že jsou v rozporu se zákonem; vydávají obecně závazné vyhlášky kraje.

Výkonným orgánem zastupitelstva je rada kraje. Rada připravuje podklady a návrhy pro jednání zastupitelstva a zajišťuje plnění přijatých rozhodnutí. Dále zabezpečuje hospodaření podle schváleného rozpočtu, stanovuje počet zaměstnanců krajského úřadu vč. objemu finančních prostředků na jejich platy. Radní mohou na návrh ředitele krajského úřadu jmenovat nebo odvolávat vedoucí jednotlivých odborů, zřizovat a zrušovat komise, ukládat úkoly krajskému úřadu ve věcech samostatné působnosti a kontrolovat jejich plnění, vyřizovat připomínky a návrhy obcí v územním obvodu kraje, stanovit pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností, vydávat nařízení kraje a vykonávat další záležitosti stanovené zákonem o krajích.

3.2.3 Regiony soudržnosti

Pro potřeby koordinace hospodářské a sociální soudržnosti, tedy snahy o vyrovnávání rozdílů mezi regiony, a za účelem čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie na jejich realizaci byly zákonem č. 248/2000 Sb. vymezeny tzv. Regiony soudržnosti. Jejich územní vymezení je totožné s územními statistickými jednotkami NUTS II.

Zákon vymezuje 8 regionů soudržnosti:

- Praha (území hl. města Prahy se sídlem v Praze),
- Střední Čechy (území Středočeského kraje se sídlem v Praze),

- Jihozápad (území Českobudějovického a Plzeňského kraje se sídlem v Českých Budějovicích),
- Severozápad (území Karlovarského a Ústeckého kraje se sídlem v Ústí nad Labem),
- Severovýchod (území Libereckého, Pardubického a Královéhradeckého kraje se sídlem v Hradci Králové),
- Jihovýchod (území Brněnského a Jihlavského kraje se sídlem v Brně),
- Střední Morava (území Olomouckého a Zlínského kraje se sídlem v Olomouci),
- Moravskoslezsko (území Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě).

V každém regionu soudržnosti je zákonem o podpoře regionálního rozvoje zřízena regionální rada. Regionální rada je právnickou osobou. Je řídicím orgánem regionálního operačního programu příslušného regionu soudržnosti. Má za úkol vypracovávat programy spolufinancované z fondů a rozhodovat o efektivním využití finančních prostředků na realizaci jednotlivých projektů vč. kontroly hospodaření a samotné realizace. Regionální rady jsou v tomto případě přeneseným orgánem státní správy. Pokud se kraje, které tvoří region soudržnosti, domluví na spolupráci, mohou zastupitelstva krajů svěřit regionální radě projednávání a rozhodování ve věcech této vzájemné spolupráce. Kraje pak poskytnou radě ze svých rozpočtů finanční prostředky na plnění těchto úkolů (Rozvoj obcí, © 2009-2018).

Orgány regionální rady jsou výbor Regionální rady, předseda Regionální rady a úřad Regionální rady.

Regiony soudržnosti spolu s orgány regionálních rad vznikly před začátkem programovacího období EU 2000 – 2006 a nyní jsou výkonné v programovacím období 2007 – 2013. V současné době se již připravuje další programovací období (2014+)

Nejen územním celkům bylo dáno právo rozhodovat samostatně o vlastních záležitostech. Subjektům, které spojuje určitý společný zájem, může být toto právo svěřeno také – jedná se o zájmovou a profesní samosprávu. Na rozdíl od samosprávy územní však zájmová samospráva není ústavně zakotvena. Je svěřena jednotlivým zájmovým subjektům na základě zákonů, které je zřizují (Rozvoj obcí, © 2009-2018).

3.2.4 Samospráva zájmová

Rozhodovací právo bylo delegováno i na subjekty, které spojuje určitý společný zájem. Jedná se o subjekty zájmové, či profesní samosprávy. Ta není ústavně zakotvena, ale vymezují ji jednotlivé zákony, na základě kterých jsou tyto subjekty zřízeny.

Zájmová samospráva je v ČR reprezentována:

- komorami s povinným členstvím (např. Česká lékařská komora, Česká stomatologická komora, Agrární komora ČR, komora auditorů ČR),
- komorami s nepovinným členstvím (např. hospodářské a agrární komory) a
- vysokoškolskou samosprávou

Vysokým školám je samospráva dána zákonem o vysokých školách č. 111/1998 Sb.. Vysoké školy si určují vlastní vnitřní organizaci.

3.3 Sídelní struktura v ČR

Současná sídelní struktura ČR je dědictvím několikasetletého historického vývoje osídlení českých zemí. Podle Českého statistického úřadu se současná sídelní struktura (ČSÚ, 2011, on-line) České republiky vyznačuje poměrně značnou roztržitostí, která se odráží i prostřednictvím existence velkého počtu relativně malých obcí. K 1. 1. 2011 existovalo na území ČR celkem 4 856 obcí s počtem obyvatel menším než 1 000 (77,7 % z celkového počtu všech obcí) a k tomuto datu žilo v malých obcích 1 789 091 obyvatel (pouze 17 % obyvatelstva ČR).

Ovšem význam malých obcí nelze čistě omezit na pouhé populační hledisko, ale je třeba brát v potaz též významný faktor územní velikosti, jenž v praxi znamená, že obce menší než 1 000 obyvatel fakticky „spravují“ více než polovinu rozlohy státu (57,0 % z celkové rozlohy ČR), důležité je rovněž jejich plošné, v podstatě rovnoměrné rozložení (byť existují regionální rozdíly), na rozdíl od „bodových“ prvků – měst (Perlín, 2012).

Pohled na dlouhodobější vývoj počtu malých obcí na území České republiky ukazuje, že v minulosti bylo zastoupení skupiny malých obcí ještě poněkud vyšší. V období předválečného Československa (1918–1938) existovalo na území dnešní ČR více než 11

000 obcí, přičemž přes 83 % z nich bylo do 1 000 obyvatel. Podobná byla situace i v období krátce po 2. světové válce – v roce 1950 bylo v ČR celkem 11 459 obcí, a z toho dokonce 88,9 % obcí mělo méně než 1 000 obyvatel. Poté se počet obcí až do roku 1989 trvale snižoval, a to zejména v důsledku státem organizovaného administrativního slučování obcí.

Na počátku posttotalitní periody – k 1. 1. 1990 – existovalo na území ČR „pouhých“ 4 100 obcí. Po tomto datu však nastal bouřlivý dezintegrační proces, který mohl být na jedné straně důsledkem politické aktivizace lokálních komunit a na straně druhé i přirozenou reakcí na předchozí centrálně organizovanou integraci obcí v totalitním režimu (Hampel a Müller, 1998). Podle Perlína (2012) mohl být dalším důvodem pro vznik celé řady obcí v tomto období rovněž představa místních představitelů o možnostech uplatnění samostatné komunální politiky a o vyšším podílu státních dotací pro samostatné obce.

Dezintegrační proces probíhal nejintenzivněji na počátku 90. let 20. století a v dalším období jeho intenzita zřetelně slábla, což lze snadno dokumentovat i za pomoci údajů o počtu osamostatněných obcí v jednotlivých letech: v prvním roce nového demokratického režimu (1. 1. 1990 – 1. 1. 1991) vzniklo 1 668 obcí, v roce následujícím (1. 1. 1991 – 1. 1. 1992) došlo k vytvoření 329 obcí a mezi 1. 1. 1992 a 1. 1. 1993 přibýlo již „jen“ dalších 99 obcí. V následujícím období probíhal proces osamostatňování obcí již podstatně pomaleji, až se v roce 2001 pod vlivem přísnějších podmínek, které pro vznik nových obcí stanovil nový zákon o obcích (zákon č. 128/2000 Sb.), prakticky zastavil. Kdyby první zákon o obecním zřízení (zákon č. 367/1990 Sb.) měl stejné omezení pro vznik nových obcí jako zákon schválený o deset let později, který vymezil vznik nové obce stanovením minimálního počtu obyvatel oddělené i původní obce na jeden tisíc, téměř žádná nová obec by po roce 1989 nevznikla (Vajdová a Čermák, 2006, s. 37). První posttotalitní zákon o obecním zřízení však žádné významnější omezující podmínky nestanovil, a i z tohoto důvodu k 1. 1. 2011 existovalo na území ČR celkem 6 251 obcí, což bylo o 2 151 obcí více než k 1. 1. 1990 (ČSÚ, 2011).

3.4 Formy spolupráce obcí

Roztříštěná sídelní struktura a velké množství menších a malých obcí vedlo k potřebě spolupráce mezi těmito obcemi a to především na horizontální úrovni. Ne každá obec měla dostatečný lidský a materiální potenciál zajišťovat všechny řídicí a organizační funkce obce, které by nejen zajišťovaly běžnou správu svěřeného území, ale především trvale rozvíjely spravované území v různých oblastech životních potřeb (sportovní, kulturní, zájmové, sociální a zdravotní, bezpečnostní,...).

Obecně tedy lze považovat spolupráci za tzv. kooperaci určitého množství subjektů, které se snaží o dosažení určitého společného cíle. Spolupráce je význačným prvkem pro fungování veřejné správy, ale také nezbytným prvkem pro rozvoj regionů. Význam takové kooperace se dotýká celé struktury veřejné správy. Podstatný význam má především pro obce, neziskové či podnikatelské subjekty. Se zmenšující se velikostí obce potřeba kooperace stoupá. Malé obce nemají dostatečné zázemí personální ani materiální, či finanční.

Spolupráce jednotlivých subjektů může mít různé formy, podle cíle na které se bude spolupráce zaměřovat, podle druhu spolupracujících subjektů nebo podle časového hlediska. Jednou z forem spolupráce je uzavření smlouvy ke splnění konkrétního cíle. Uzavírá se mezi dvěma či více obcemi. Předmětem smlouvy je splnění konkrétního cíle, který přesahuje hranice jedné obce dle Zákona o obcích (obecním zřízení), (Zákon č. 128/2000 Sb., §46) . Druhou formou spolupráce může být vznik společné právnické osoby. Její vznik se řídí Zákonem o obchodních korporacích (Zákon č. 90/2012 Sb.) a dalších navazujících předpisech. Třetí nejoblíbenější a nejtypičtější formou spolupráce je vznik Dobrovolného svazku obcí taktéž dle Zákona o obcích (obecním zřízení), (Zákon č. 128/2000 Sb., §49), (Galvasová, 2007, s.28-45).

3.4.1 Dobrovolný svazek obcí

Dobrovolný svazek obcí (dále jen DSO) je přímo upraven zákonem o obcích, tento zákon ve svém ust. § 50 upravuje předmět činnosti DSO a vymezuje obsah stanov, které jsou přílohou smlouvy o vytvoření DSO, dále v ust. § 52 jsou vymezeny práva občanů starších 18 let atd. Avšak právní způsobilost svazku obcí, jeho registrace, zrušení či zánik je

upraven zvláštním zákonem, konkrétně se jedná o ust. § 20i a 20j občanského zákoníku, v platném znění.

Dobrovolný svazek obcí je právnickou osobou a mohou ho tvořit výlučně jen samostatné územní celky. DSO obvykle vznikají pro územně ucelenou oblast, která je vymezena přírodními, technickými nebo historickými hranicemi a dalšími důležitými pojíci prvky.

Obce mohou vytvářet svazky, případně do jiných svazků vstupovat, za účelem prosazování svých společných zájmů. Smlouva o založení dobrovolného svazku obcí, případně o vstupu do svazku, je schvalována zastupitelstvy všech zúčastněných obcí a nabývá účinnosti dnem přijetí jejího návrhu všemi účastníky.

V praxi dobrovolné svazky obcí vznikají za účelem realizace činností v oblasti školství, dopravy, sociální péče, ochrany ovzduší, životního prostředí, zabezpečení čistoty obce, veřejného osvětlení, krizového řízení apod. (Čmejrek, 2016, s.67)

Dle zaměření svazku jsou DSO děleny na svazky monotematické a polyfunkční. Monotematické svazky vznikají za účelem realizace jedné aktivity, která je jednorázovou aktivitou (např. vybudování kanalizace). Polyfunkční svazky působí ve více oblastech a jeho činnost není jednorázovou, ale naopak dlouhodobou záležitostí, bez časového omezení. Takové DSO řeší více činností současně např. školství, sociální služby, odpadové hospodářství, propagaci cestovního ruchu, sportovně - kulturní činnosti, dopravní obslužnost apod. (SMOCR © 2018)

V následujícím grafu je zobrazen přehled počtu DSO dle sídla v příslušném kraji, platných k 1.9.2014. Jak vyplývá z grafu, nejvíce DSO pro rok 2014 bylo evidováno v Jihomoravském kraji, kde se počet pohybuje na úrovni 129 DSO. Nejméně DSO pro tento rok bylo evidováno v Karlovarském kraji, kde sídlilo 15 DSO, a dále následuje Liberecký kraj s počtem 26 DSO.

Tab. 1 – Počty DSO v jednotlivých krajích

Počet DSO se sídlem v kraji	Počet obcí	Z toho začleněno do DSO	Z toho nezačleněno do žádného DSO	Počet DSO se sídlem v kraji
Jihočeský kraj	623	538	85	53
Jihomoravský	673	638	35	129
Karlovarský	132	111	21	15
Královehradecký	448	417	31	51
Liberecký	215	199	16	26
Moravskoslezský	300	277	23	39
Olomoucký	399	368	31	52
Pardubický	451	432	19	55
Plzeňský	501	383	118	44
Středočeský	1145	865	280	109
Ústecký	356	303	53	32
Vysočina	704	579	125	63
Zlínský	307	289	18	42
Celkem	6 254	5 399	855	710

Zdroj: SMOCR – Souhrnná zpráva k analýzám DSO © 2018

3.4.2 Rozpočty obcí a svazků v ČR

Územní samosprávné celky disponují finančními prostředky, které můžeme dělit na návratné a nenávratné. Nenávratné prostředky jsou tvořeny spolu s výnosy z daní nedaňovými příjmy, kapitálovými příjmy a ostatními příjmy (dotacemi). Návratné příjmy jsou tvořeny využíváním úvěrů směřujících převážně do dlouhodobých investic (rekonstrukce, občanská vybavenost apod.).

Níže uvedené tabulky uvádění strukturu rozpočtu obcí a svazků v ČR za období 2010 až 2014. Z uvedených hodnot je zřejmé, že daňové příjmy tvoří nejvýznamnější část rozpočtů u obcí. Průměrně se jejich výše pohybuje v rozmezí 50 až 60% z celkového rozpočtu, pokud pro výpočet použijeme údaje z období 2010 – 2014. Dalším nejvýznamnějším příjmem rozpočtů obcí jsou přijaté transfery, tudíž přijaté dotace. Tyto příjmové položky jsou následně použity pro výdaje spojené s péčí o svěřené území (správa a údržby silnic, rekonstrukce a výstavba apod.).

Tab. č. 2 – Rozpočty obcí (v mld. Kč)

	2010	2011	2012	2013	2014
Daňové příjmy	142,9	141,9	145,5	161,7	170,0
Nedaňové příjmy	27,2	28,6	28,8	28,3	32,3
Kapitálové příjmy	12,7	8,5	8,8	7,3	6,1
Přijaté transfery	100,8	89,6	58,0	58,8	64,4
Příjmy celkem	283,6	268,6	241,1	256,1	272,8
Běžné výdaje	199,3	194,0	167,7	173,0	178,5
Kapitálové výdaje	87,7	75,8	67,4	65,7	85,4
Výdaje celkem	287,0	269,8	235,1	238,7	263,9
Saldo příjmů a výdajů	-18,1	-1,2	6,0	17,4	9,0

Zdroj: Čmejrek 2016

Uvedená struktura rozpočtu svazků v ČR jasně říká, která položka rozpočtu je pro svazky nejdůležitější. Přijaté transfery pro svazky plní 78 až 82% rozpočtových příjmů. Pro výpočet bylo použito pětileté období uvedené v tabulce níže.

Tab. č. 3 – Rozpočty svazků (v mld. Kč)

	2010	2011	2012	2013	2014
Daňové příjmy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nedaňové příjmy	0,7	0,9	0,7	0,9	1,0
Kapitálové příjmy	0,1	0,3	0,3	0,2	0,2
Přijaté transfery	3,7	4,3	4,5	3,9	5,0
Příjmy celkem	4,5	5,5	5,5	5,0	6,2
Běžné výdaje	0,6	0,7	0,7	1,1	1,7
Kapitálové výdaje	3,9	4,5	4,7	3,5	4,9
Výdaje celkem	4,5	5,2	5,4	4,6	6,6
Saldo příjmů a výdajů	0,0	0,3	0,1	0,4	-0,4

Zdroj: Čmejrek 2016

3.5 Mezinárodní spolupráce ČR ve veřejné správě

Na podporu mezinárodní spolupráce ČR pracuje několik významných institucí, které mají zájem o rozvoj a fungování trvalé spolupráce. Jednou z nich je Rada Evropy, což je mezinárodní vládní organizace, která sdružuje téměř všechny evropské státy a snaží se přispívat ke sblížení evropských států podporou demokracie právního státu a lidských práv. Podle Čmejreka napomáhá také upevnění právního postavení místních a regionálních

samospráv v evropských zemích, zabývá se problematikou jejich financování, přeshraniční spoluprací apod.. Velký význam má také činnost Řídícího výboru pro místní a regionální demokracii (CDLR), který předkládá ke schválení Výboru ministrů Rady Evropy návrhy dokumentů z oblasti místní a regionální demokracie. Tyto dokumenty mají většinou podobu úmluvy nebo doporučení. Tato doporučení mají pro členské státy jistou politickou závaznost se snahou stanovit hranice a představu o směru řešení, formálně ale nejsou pro členské státy právně závazné. Řídící výbor pro místní a regionální demokracii v současné době dohlíží na plnění vydaných úmluv, mezi které patří především Evropská rámcová úmluva o přeshraniční spolupráci mezi územními společenstvími nebo orgány, Charta místní samosprávy (jedná se o nejvýznamnější smluvní akt v oblasti místní samosprávy, s platností od 1.9.1999), Evropská charta regionálních nebo menšinových jazyků aj.

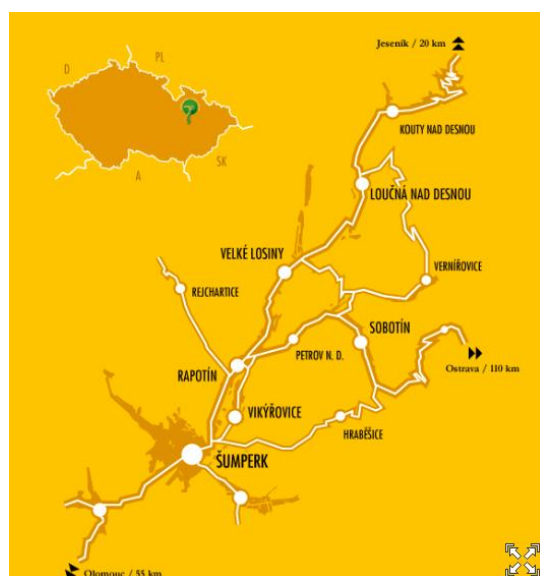
Další významnou institucí pro mezinárodní spolupráci je Evropská unie. Hlavním významným programem EU pro reformu veřejné správy v ČR byl projekt Phare (1997), který byl zaměřen na zlepšení komunikace veřejné správy s občany, vytvoření systému vzdělávání úředníků a na přípravu koncepce reformy veřejné správy. Další následující projekty Phare se soustřeďovaly na modernizaci ústřední státní správy. Projekt Phare 2001 se zabýval přesunem působnosti ze státních orgánů na územní samosprávy, aby mohlo být dodržováno společné právo Evropské unie na úrovni krajů a obcí (Čmejrek, 2016,s.114).

4 Vlastní práce

4.1 Svazek obcí údolí Desné

Údolí řeky Desné je po staletí vstupní branou Hrubého Jeseníku. Řeka Desná po dlouhá léta utvářela podobu tohoto údolí a ovlivňovala dějiny tohoto kraje. Při toulkách údolím lze spatřit architektonické skvosty lidové architektury, přírodní zajímavosti lákající zvědavé turisty i sídla bohatých šlechtických rodů. Sportovní areály nabízí milovníkům pohybu v letním nebo zimním období velké množství nejrůznějších aktivit. Historie jesenického podhůří v údolí Desné je neodmyslitelně spjata s moravským rodem Žerotínů. Ten po tři sta let utvářel ráz tohoto kraje. S vládou rodu souvisí nejen dramatické hony na čarodějnice, ale i rozkvět kraje.

Svazek obcí údolí Desné byl založen pěti obcemi – Rapotín, Velké Losiny (Bukovice, Maršíkov, Žárová), Loučná nad Desnou (Kouty nad Desnou, Rejhotice, Přemyslov, Filipová, Kociánov), Vikýřovice a Sobotín (Klepáčov, Rudoltice). V roce 2001 do Svazku přistoupily další dvě obce a to Hraběšice a Rejchartice. V roce 2003 přistoupila i obec Venířovice. Po oddělení Petrova nad Desnou od Sobotína se rozhodla přistoupit do Svazku i tato nová obec.

Obr. 1 – Mapa SOUD

Soud byl založen za účelem zprovoznění povodní zničené železniční tratě Šumperk – Kouty na Desnou, Petrov nad Desnou – Sobotín, a to zakladatelskou listinou dne 16. 10. 1997. Svazek obcí údolí Desné byl registrován u Okresního úřadu v Šumperku pod číslem jednacím Vnitř 2/97-S. K tomuto dni se stal Soud právnickou osobou. V návaznosti na ustanovení § 151 odst. 4) zákona č. 128/2000 S., o obcích se ke dni účinnosti tohoto zákona stal Svazek obcí údolí Desné dobrovolným svazkem obcí (Soud © 2018).

Dne 1. 1. 2008 založil Soud nový školský subjekt – školskou právnickou osobu s názvem „Základní škola a Mateřská škola údolí Desné“. Vznik svazkové školy byl realizován sloučením všech školních i předškolních zařízení a jídelen v katastru obcí Rapotín, Sobotín, Vernířovice a Rejchartice za účelem zvýšení kvality výuky. Tímto krokem byl současně řešen problém úbytku žáků i neefektivní využívání školských budov (Soud © 2018).

Hlavním dokumentem Svazku jsou Stanovy, které uvádějí základní údaje o Soudu, popisují jeho hlavní a vedlejší činnost i jednotlivé členy Svazku. Dle Stanov Soudu jsou orgány svazku:

- valná hromada,
- předsednictvo,
- kontrolní komise.

Valná hromada je nejvyšším orgánem Svazku. Tvoří ji jednotliví zástupci všech členů svazku. Každá obec s počtem obyvatel nad 1000 je zastoupena na valné hromadě dvěma zástupci, obec s počtem obyvatel do 1000 jedním zástupcem. Každý zástupce na valné hromadě disponuje jedním hlasem. Valná hromada volí ze svých členů předsednictvo, ve kterém je zastoupena každá obec jedním členem. Valná hromada se schází nejméně 1 x ročně.

Statutárním orgánem Svazku je předsednictvo, které řídí činnost Svazku (pracovněprávní, organizační i personální záležitosti, schvaluje rozpočet Svazku, rozhoduje o výběrových řízeních i o investičních a provozních záležitostech). Předsednictvo volí ze svého středu a odvolává předsedu, 1. místopředsedu a 2. místopředsedu. Valná hromada Svazku volí členy kontrolní komise, která má za úkol provádět veškerou kontrolní činnost svazkových záležitostí.

Rozhodování o záležitostech svazkového školství je svěřeno kvalifikované valné hromadě, která je tvořena jednotlivými zástupci obcí, kterých se svazková škola týká (jsou to 4 obce – Rapotín, Rejchartice, Petrov nad Desnou a Sobotín).

Svazek je samostatným právním subjektem, nesoucím právní a majetkovou odpovědnost za svou činnost, samostatně hospodařícím na svůj účet. Mezi zdroje financování Svazku mohou patřit výnosy z prodaného majetku, příspěvky členů nebo jiných právnických a fyzických osob, dotace a jiné finanční výpomoci či úvěry. Výše příspěvku členů Svazku na běžný rok se stanoví každoročně proporcionalně k počtu obyvatel obce k 1. 1. předchozího roku. Zdrojem financování je i vytvořený zisk z vedlejší (hospodářské) činnosti Svazku. Náklady na financování účelu Svazku, které nebudou pokryty z jiných zdrojů, se členové Svazku zavazují uhradit poměrnou částí podle počtu obyvatel obce a dle usnesení schváleného valnou hromadou (SOUD © 2018).

Hlavní činnosti Svazku jsou:

1. zajištění provozu, údržby, oprav a dalšího rozvoje a modernizace železnice Desná s tratí Šumperk – Kouty nad Desnou s odbočením do Sobotína a souvisejícího nemovitého a movitého majetku,
2. zabezpečení dopravní obslužnosti pro regionu Svazku,
3. zkvalitnění sociálních podmínek v region Svazku,
4. plnění úkolů v oblasti školství,
5. podpora činnosti a spolupráce s vytvořenými akčními skupinami a občanskými sdruženími v regionu Svazku,
6. vyvíjení činností směřujících k získání podpory a zdrojů na realizaci výše uvedených hlavních činností,
7. spolupráce v oblasti ochrany veřejného pořádku v obcích Svazku,
8. vzájemná koordinace veřejných činností mezi obcemi Svazku a podnikatelskými subjekty vedoucí k rozvoji regionu, zejména v oblasti bydlení, cestovního ruchu aj.,
9. životní prostředí a protipovodňová opatření.

Vedlejší činnosti SOUD jsou:

1. příprava a realizace investičních akcí, na které byla získána podpora v rámci hlavní činnosti,

2. pronájem a půjčování věcí movitých,
3. pronájem majetku nabytého privatizací železniční tratě Šumperk – Kouty nad Desnou, Petrov nad Desnou – Sobotín.

4.1.1 Železnice Desná (nejvýznamnější projekt SOUD)

Železnice Desná je marketingový název regionální železniční trati 293 ze Šumperka do Koutů nad Desnou s tříkilometrovou odbočkou Petrov nad Desnou – Sobotín. Trať vlastní Svazek obcí údolí Desné. Od 1. března 2005 je provozovatelem dráhy firma SART – stavby a rekonstrukce, a.s. (SART.CZ © 2018).

Trať Zábřeh na Moravě – Šumperk – Sobotín má dlouhou tradici. Díky iniciativě bratří Kleinů (vlastníků Sobotínských železáren) a místních podnikatelů byla její výstavba zahájena v roce 1870. V říjnu roku 1871 byl zahájen pravidelný provoz na této trati o délce 22,3 km. Celková doba jízdy v celém úseku činila 1 hodinu 32 minut, přičemž čistá jízdní doba byla jen 40 minut. Pro porovnání dnes trvá jízda vlaku v tomto úseku 38 minut a čistá jízdní doba je 32 minut.

Až do povodně v červenci roku 1997 zajišťovaly provozuschopnost železnice Československé, později jen České dráhy, státní podnik. Nepřetržité deště v období mezi 5. – 8. červencem 1997 však katastrofálně změnilu podobu drážního tělesa, včetně mostů. Stav trati byl velmi špatný, z rozhodnutí nadřízených orgánů na ministerstvu dopravy se nedoporučovala obnova trati a osobní přepravu měly do Sobotína a do Koutů plně nahradit autobusy. S tím se však nechtěli smířit ani občané, ani zástupci přepravců, kteří využívali služeb železnice k přepravě zboží. Složitou právní situaci pomohlo vyřešit v říjnu téhož roku až založení Svazku obcí údolí Desné, který tvořily obce v povodí Desné a Merty. Teprve pak se „hnuly ledy“ a začaly přípravy k obnově trati.

Trať pod názvem Železnice Desná byla postupně po etapách opravena, a tak mohl být zahájen pravidelný provoz vlaků na úseku Šumperk – Sobotín dne 1. května 1998. Na dalším úseku Petrov nad Desnou – Velké Losiny se začalo jezdit už 1. prosince téhož roku a konečně na posledním úseku Velké Losiny – Kouty nad Desnou dne 30. května 1999. Současně s obnovou trati bylo postupně vybudováno celkem pět nových zastávek.

Rekonstruovány byly tři zastávky. Navíc v Koutech prošla staniční budova zcela zásadní přestavbou.

V rámci rozvoje Železnice Desná bylo od jejího znovuoobnovení realizováno několik rozvojových projektů. Jedním z nejvýznamnějších pro stávající dopravní obslužnost údolí Desné byl projekt zahájený v roce 2013 s názvem „Elektrizace trati č. 293 Šumperk – Kouty nad Desnou“. Jeho cílem bylo provedení stavebních prací pro elektrizaci celé trati Šumperk – Kouty nad Desnou a zkrácení jízdních dob a přepravních časů, zvýšení kultury cestování a zvýšení bezpečnosti vlakové dopravy na železniční dopravní cestě. Realizace projektu poskytla výkonnou dopravní cestu, snížení exhalace škodlivin do ovzduší a snížení ekologické zátěže v okolí trati i při navýšení frekvence přepravy. Zavedením spojů moderními dopravními jednotkami umožnila zavedení taktové dopravy. Očekávané zvýšení průměrné cestovní rychlosti posílilo konkurenceschopnost železniční dopravy a prohloubila se integrace železniční dopravy do dopravního systému předmětné části Jeseníků i kraje (SART.CZ © 2018).

Celkové náklady projektu Elektrifikace byly ve výši 546 700 000 Kč, jejich 100% výše byla hrazena z dotace OP Doprava, jehož správcem je Ministerstvo dopravy. Realizace projektu byla ukončena kolaudací stavby v roce 2017 (SOUD © 2010).

4.1.2 Svazkové školství (druhý významný projekt SOUD)

Svazkové školství při SOUD bylo jednou z prvních svazkových škol zřízených na území České republiky. Svazková škola vznikla 1.1.2008. Vznik svazkového typu školy byl umožněn legislativní úpravou již v roce 2005, a to zákonem č. 561/2004, v současné novelizované podobě pod č. 472/2011. Hlavním rozdílem proti tradičním školám je jiný zřizovatel školy a to svazek obcí.

Výhody svazkového školství jsou:

- jeden management, který umožní významnou úsporu mzdových nákladů,
- úspora provozních nákladů,
- zkvalitnění výuky – „cestování“ pedagogů za dětmi,
- pružná reakce na výkyvy počtu žáků v jednotlivých obcích,

- větší šance školy při získávání dotací na různé rozvojové projekty, investiční i neinvestiční povahy.

Svazková škola je tvořena třemi mateřskými školami (2 x Petrov nad Desnou, 1 x Rapotín), dvěma základními školami prvního stupně (ZŠ Rapotín, ZŠ Sobotín) a jednou základní školou druhého stupně (Petrov nad Desnou).

Děti jsou z jednotlivých obcí sváženy vlastním svazkovým školním autobusem, takže rodiče nemusí zajišťovat dopravu dětí do školy. Autobus děti ze školy rozváží i zpět do příslušných obcí.

Svazková škola při SOUD registruje k 1. 1. 2018 170 dětí (MŠ), 361 žáků (ZŠ), 40 pedagogických pracovníků a 20 ostatních zaměstnanců školy.

Škola je ve svých školních i mimoškolních činnostech velmi aktivní a realizuje mnoho rozvojových projektů, na které se jí daří získávat dotační prostředky z různých zdrojů (ZŠ a MŠ údolí Desné © 2010).

Příklad získaných dotací svazkovou školou:

- 4 895 000 Kč na projekt „Rozvoj a inovace ICT vzdělávání ve svazkové škole“ (z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost),
- 2 763 205 Kč na projekt „Inovace jazykového vzdělávání ve svazkové škole“ (z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost – globální grant Zvyšování kvality ve vzdělávání v Olomouckém kraji),
- 1 937 701 Kč na projekt „Ve svazkové škole aktivně – interaktivně“ (z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost).

4.1.3 Záchranný systém protipovodňových opatření (třetí významný projekt SOUD)

Cílem projektu je zajištění sledování hladiny toků v údolí Desné a případná realizace oznámení při překročení bezpečné hladiny řek.

V rámci projektu byly zakoupeny a instalovány na mosty toku řeky Desné hladinoměry, které mají za úkol monitorovat výši hladiny řeky. Pokud dojde k překročení příslušné hladiny řeky, instalované zařízení zašle varovnou zprávu na mobilní telefony všech

zástupců členů Svazku. Ti následně zajistí předání varovné informace dál mezi občany svěřené obce. Jako další významné zařízení byly pořízeny srážkoměry, ty jsou umístěny na čtyřech místech údolí Desné. Sledování úhrnu srážek funguje obdobně jako sledování hladiny řek. Při překročení bezpečného množství je rozeslána varovná sms zástupcům členů Svazku a ti tuto informaci předávají dál příslušným orgánům a organizacím (např. hasičskému záchrannému sboru) a především občanům obcí. Celý postup organizace během krizové situace popisují krizové plány jednotlivých obcí a dle nich jsou následující postupy realizovány. Součástí projektu bylo i pořízení vlastní centrály, rozhlasového systému do zúčastněných obcí a v neposlední řadě byl i pořízen počítačový systém, prostřednictvím něhož je spravován rozhlasový kanál.

Do projektu „Záchranný systém protipovodňových opatření“ se zapojilo 5 obcí - Loučná nad Desnou, Velké Losiny, Rapotín, Petrov nad Desnou a Vikýřovice, ostatním třem obcím (Rejchartice, Hraběšice a Vernířovice) povodňová rizika nehrozí, protože se nachází ve výše položeném území. Celkové náklady této akce byly 20 mil. Kč, z toho bylo 15% hrazeno z vlastních zdrojů. Dotační prostředky poskytl MMR (SOUD © 2018).

4.1.4 Odpadové hospodářství

V roce 2016 zahájil Svazek realizaci projektu odpadového hospodářství, který zajišťuje svoz kovového odpadu z jednotlivých obcí Svazku, které se do projektu zapojily. Hlavní náplní projektu bylo pořízení nádob na kovový odpad v požadovaném množství, dle potřeb každé obce. Nádoby byly umístěny na vybraných místech v obcích. Svoz odpadu zajišťuje smluvní partner, který následně vyúčtovává náklady na svoz a Svazek je ve čtvrtletním intervalu přeúčtovává jednotlivým obcím k uhrazení, protože provozní náklady na zajištění svozu odpadu již nebyly součástí projektu. Celý projekt trvá 5 let. Orientační čtvrtletní náklady jsou ve výši 6300 Kč. Ty jsou následně přepočteny na podíl každé obce, podle počtu kontejnerů (JURKOVÁ, 2017).

Celkové náklady projektu byly ve výši 1 800 000 Kč, dotaci poskytl Ministerstvo životního prostředí. Vlastní zdroje byly ve výši 15% (hrazeno jednotlivými obcemi, celkem 270 000 Kč, zatížení z rozpočtu jedné obce je cca 54 000 Kč, pokud je do projektu zapojeno 5 obcí). Vlastní zdroje byly následně uhrazeny z rozpočtů jednotlivých obcí zapojených do projektu (JURKOVÁ, 2017).

Do projektu se zapojilo 5 obcí – Velké Losiny (např. 2 kontejnery), Rapotín (také 2 kontejnery) , Vikýřovice, Loučná nad Desnou a Petrov nad Desnou (SOUD © 2018).

4.1.5 Společná propagace území z pohledu cestovního ruchu

Svazek zajišťuje společnou propagaci celého údolí Desné na výstavách zaměřených na propagaci cestovního ruchu. Nejdůležitější je účast Svazku na výstavě cestovního ruchu v Ostravě. Tato výstava se koná každý druhý rok. Svazek má na výstavě vlastní stánek, ve kterém propaguje nabídku sportovního a kulturního vyžití v oblasti cestovního ruchu, doplněnou jedinečným horským prostředím v údolí Desné.

Dalším způsobem společné prezentace je účast Svazku na výstavách v zastoupení Sdružením cestovního ruchu Jeseníky.

Náklady na výstavu s vlastní účastí Svazku se pohybují ve výši 20 tis. Kč za rok. Tyto náklady jsou hrazeny z vlastních zdrojů Svazku. Pro podporu propagačních aktivit byly pořízeny propagační materiály Svazku a zpracována marketingová strategie, což bylo financováno z dotačních prostředků MMR, a to ve výši 1900 000 Kč. Z toho byly vlastní zdroje ve výši 15% tj. 28 500 Kč, které byly hrazeny z rozpočtových zdrojů členských obcí. Do projektu se zapojily všechny obce, proto byl zatížen rozpočet každé obce ve výši 3 167 Kč (28 500/9), (JURKOVÁ, 2017).

4.1.6 Plánované projekty SOUD

Členské obce Svazku neustále diskutují a plánují další společné aktivity, které vycházejí z přírodních a socioekonomických potřeb regionu. Mezi další plánované projekty patří rozšíření železniční tratě v Koutech nad Desnou (pod sjezdovku), elektrifikace železniční tratě z Petrova nad Desnou do Sobotína i vybudování společné cyklostezky (mimo hlavní komunikaci). Na tato projekty se Svazek opět pokusí získat dotační prostředky (JURKOVÁ, 2017).

4.2 Členské obce Svazku obcí údolí Desné

Svazek obcí údolí Desné má celkem 9 členů, které tvoří jednotlivé obce. Jedná se o obce, které mají společný cíl při prosazování svých společných zájmů. Tyto společné zájmy vedou k rozvoji území, na kterém se rozkládá katastrální území členských obcí. Geograficky se jedná o podhorské území v údolí řeky Desné, ta je dominantním spojujícím prvkem území spravovaného Svazkem.

Řeka Desná pramení v Medvědíím žlebu pod Vysokou holí v Hrubém Jeseníku, až k soutoku s Hučivou Desnou v Koutech nad Desnou v nadmořské výšce 560 m se také nazývá Divoká Desná. Dále svým tokem směřuje převážně jihozápadním směrem. Protéká Loučnou nad Desnou, okrajem Maršíkova (patří pod obec Velké Losiny) a Rapotínem, u kterého ji výrazně posilují přítoky řeky Merty a Losinky. Dále protéká Vikýřovicemi směrem do Šumperka a následně se vlévá do řeky Moravy (v nadm. výšce 281 m).

Katastrální území členských obcí Svazku je tak spíše horského rázu s možností využití pro cestovní ruch a rekreaci (Turistika. CZ © 2007 – 2018).

Tab. č. 4 – Počet obyvatel členských obcí k 1. 1. 2017

Počet obyvatel členských obcí k 1. 1. 2017 (osoba)	
Rapotín	3 256
Velké Losiny	2 643
Loučná nad Desnou	1 622
Vikýřovice	2 375
Petrov nad Desnou	1 185
Sobotín	1 191
Hraběšice	185
Rejchartice	189
Vernířovice	215

Zdroj: ČSÚ © 2018

4.2.1 Obec Rapotín

Pověst praví, že Rapotín založil markomanský uprchlík Reibod při stěhování národů. Ve skutečnosti založili Rapotín němečtí kolonisté ve 13. století. Rapotínský katastr o rozloze

1404 hektarů je na východě lemován tokem řeky Desné. Z jejího údolí se zvedá směrem k severu a Bukovým kopcem dosahuje výšky 641 m. Řeka Desná přijímá v Rapotíně z pravého břehu Rejchartický potok. Obec má střední nadmořskou výšku 345 m a je rozložena mezi řekou Desnou a silnicí ze Šumperka, která se v polovině Rapotína rozvětjuje jednak přes Červenohorské sedlo do Jeseníku, jednak přes Sobotín do Rýmařova. Desná odděluje Rapotín od Vikýřovic a od Petrova nad Desnou (Rapotín © 2018).

4.2.2 Obec Velké Losiny

O této obci se spolu se Sobotínem uvádí, že byly nejvýznamnějšími osadami na sever od Šumperka. Již v roce 1351 se v zakládací listině litomyšlského biskupství uvádí, že zde stála fara a kostel. Od druhé poloviny 15. století již náleží sílícímu moravskému rodu Žerotínů.

Losiny se postupně stávaly oblíbenou zastávkou turistů putujících do nedalekých Jeseníků, které zde přitahoval romanticky vyhlížející zámek a odpočinek v udržovaných parcích kolem zámku a lázní.

Velké Losiny se táhnou od Bukovic a dále pak údolím potoka Losinky. Střední nadmořská výška obce činí 411 m. V letech 1938 až 1945 a znovu od roku 1976 je částí Velkých Losin obec Bukovice, od roku 1976 také Maršíkov, Žárová (Nová Ves), Horní Bohdíkov a od roku 1990 místní část Ludvíkov (Velké Losiny © 2018).

4.2.3 Obec Loučná nad Desnou

Vznik obce Loučná nad Desnou je spjat se vznikem osady Rejhotice. Ve 14. století ji založili dřevaři a uhlíři, kteří pálili dřevěné uhlí pro místní železné hamry a pro tavírnu rudy. Obec vyrostla okolo zámku, který v 17. století Žerotínové vybudovali na místě dřevěného loveckého zámečku. Po rozdělení losinského panství na losinské a loučenské, získal Loučnou Přemyslav Žerotín. Loučná se táhne údolím Desné podél silnice ze Šumperka do Jeseníku (střední nadmořská výška 490 m). Součástí Loučné jsou osady Rejhotice, Kociánov a Filipová. Roku 1962 byly k Loučné nad Desnou připojeny Kouty nad Desnou s osadou Přemyslov (Loučná nad Desnou © 2018).

4.2.4 Obec Vikýřovice

První zmínka o obci se objevuje v pramenech z roku 1391. Původně náležela pod šumpersko-novohradské panství, od 16. století však už spadala pod panství velkolosinské. Základní obživu obyvatel tvořilo vždy zemědělství, dokud i tuto obec nezasáhla průmyslová revoluce. Od počátku dvacátého století se zde rozrůstá rafinérie minerálních olejů a hlavně tkalcovna. Původní německé obyvatelstvo bylo po druhé světové válce odsunuto, na jeho místo přišli obyvatelé z různých koutů naší země a s nimi i nové dějiny. Částí Vikýřovic byla trvale osada Krenišov, jež zanikla ve dvacátých letech stavebním splynutím obcí. Za okupace, v letech 1938 až 1945, byly Vikýřovice částí Rapotína. V roce 1976 se staly částí Šumperka, ale v roce 1990 se obec opět osamostatnila. Vesnice má střední nadmořskou výšku 335 m a je rozložena na levém břehu Desné, která ji odděluje od protějšího Rapotína. Na jižním okraji obce splynula s Vikýřovicemi osada Krenišov. Současná celková katastrální výměra obce je 1175 ha (Vikýřovice © 2018).

4.2.5 Obec Petrov nad Desnou

Německý název obce Petersdorf vyjadřuje původ od osobního jména Petr (Petrova Ves). Název je snad odvozen od rychtáře Petra zmiňovaného roku 1391. Původní český název byl Petrovice, od roku 1869 se vyskytoval i Petrov, případně německy Petersdorf. Přídomek "nad Desnou (an der Tess)" dostala obec až v roce 1924 a v roce 1955 pak byla úředně přejmenována na Petrov nad Desnou. V letech 1938 až 1945 byla součástí Rapotína. Od května 1945 až do ledna 1946 byla krátce součástí Sobotína. V roce 1980 je i s osadou Terezín znovu administrativně připojena k Sobotínu. V roce 2010 se odpojila od Sobotína a to do podoby, jak ji známe dnes, s rozlohou obce 12,2 km² v nadmořské výšce 365 m (Petrov nad Desnou © 2018).

4.2.6 Obec Sobotín

Původ názvu obce pochází od osobního jména Sobota, které bylo časem převedeno na německé Zöptau a po druhé světové válce opět počeštěno. Jak už bylo uvedeno, patří tato obec spolu s Velkými Losinami mezi nejstarší hornické osady na Šumpersku. Historie obce je úzce spjata s dobýváním a zpracováním železné rudy, která se v hojné míře vyskytovala v okolních horách. Existenci obce potvrzuje „Papežská listina“ Klimenta VI. z roku 1351 vydaná v Avignonu.

Sobotín patřil mezi největší obce šumperského regionu do doby odpojení místní části Petrov nad Desnou. Mezi místí části Sobotína patří nyní Klepáčov, Rudoltice a Terezín. Obec leží v nadmořské výšce 445 m. Vine se úzkým údolím Klepáčovského potoka podél významné silnice Šumperk - Ostrava (E11) od východního konce Petrova nad Desnou až k západnímu konci Rudoltic (Sobotín © 2018).

4.2.7 Obec Hraběšice

Obec je v písemných pramenech poprvé zmiňována roku 1569. Obec vznikla jako osada dřevařů a horníků, v jejím okolí se dobývala železná ruda. V blízkosti farního kostela sv. Filipa a Jakuba stojí památkově chráněna barokní socha sv. Jana Nepomuckého. Kamenolom, provozovaný u osady Krásné, je významným nalezištěm nerostů. V obci se nachází lyžařský areál, ten je vzdálen zhruba 7 km od okresního města Šumperk. Obec Hraběšice byla pojmenována po Hrabišovi ze Švábenic a Úsova. Do němčiny bylo jméno přejato v podobě Rabenseifen, a tím snadno spojeno s havranem (Rabe). Znamení havrana měla obec také na pečeti. Částí Hraběšic byla osada a katastrální obec Krásné (do roku 1948 Šentál). V roce 1976 byly Hraběšice připojeny k Šumperku a touto integrací ztratilo Krásné postavení relativně samostatné části. Od roku 1990 jsou Hraběšice opět samostatnou obcí. Katastr obce je z větší části vyplněn zalesněnou hornatinou, která byla podle Hraběšic, jako nejvýznamnější lokality, pojmenována Hraběšická hornatina. Terén se zvedá z údolí Hraběšického potoka proti severnímu a západnímu svahu Kamenného vrchu (952 m). Vesnice je rozložena na horním toku potoka a podél silnice ze Šumperka a Nového Malína do Rudoltic, má střední nadmořskou výšku 530 m a je lesnatým horstvem chráněna před drsnými větry (Hraběšice © 2018).

4.2.8 Obec Rejchartice

První zmínka o této horské obci ležící v malebném údolí Rejchartického potoka a pochází z roku 1350. Pověst praví, že svůj název odvozuje od tvrze, kterou si vystavil hrabě Reichart. Dominantou obce je barokní kostel sv. Michala pocházející z roku 1770, který je chráněnou památkou. Okolí této podhorské obce je hornaté a lesnaté. Rejchartický katastr o rozloze 681 hektarů je pokryt vrchovinou, jež Smrkem na západní hranici dosahuje výšky 742 m. Vesnice se vine horským žlebem podél horního toku Rejchartického potoka a je dostupná po silnici z Ropotína do Kopřivné. Má střední nadmořskou výšku 493 m (Rejchartice © 2018).

4.2.9 Obec Vernířovice

První písemná zmínka o horské obci pochází z roku 1558. Tato hornická osada spolu s dalšími obcemi po dlouhých 400 let zásobovala železné hutě v Sobotíně kvalitními magnetitovými rudami. Tato ruda a z ní vyrobené železářské výrobky proslavily tuto oblast po celém světě.

Obec se nachází v Chráněné krajinné oblasti Jeseníky v údolí horské říčky Merty, z obou stran obklopená horskými masívy vrcholové části Hrubého Jeseníku. V bezprostřední blízkosti obce je přírodní památka Zadní Hutisko. Je to druhé největší krupníkové těleso v ČR s přírodní rezervací Bučina – pralesový porost buku a unikátní lokalita mravenců pod Jelení studánkou. Vernířovice jsou přitažlivé nejen pro turisty, ale i pro milovníky starých důlních děl a minerálů. Oblíbená je značená trasa přes Kosaře na Jelení hřbet a Čertovu stěnu s vyhlídkovou skálou. V okolí jsou zbytky štol a jam po kutání rudy. Samota Švagrov přitahuje okolními stopami po těžební činnosti a romantickou krajinou. Obec je významným výchozím místem k podnikání různých výletů do Chráněné krajinné oblasti Jeseníky. Kostru tvoří horské skupiny Keprníku, Pradědu, Orlíku a Mravenečnicku.

Vernířovice se rozkládají v nadmořské výšce 524 m v úzkém horském údolí říčky Merty. Rozsáhlý katastr měří 3330 hektarů a je převážně pokryt lesy a holemi Hrubého Jeseníku. Na severu je to Rudná (915 m), Kozí hřbet (1040 m) a Mravenečník (1343 m), na východě Břidličná hora (1355 m), Jelení hřbet (1367 m) a Pec (1312 m), na jihu Havraní vrch (778 m) a Suchý vrch (824 m), (Rejchartice © 2018).

4.3 Rozpočet Svazku obcí údolí Desné

Rozpočet Svazku obcí údolí Desné je sestavován a schvalován na jedno roční období, kterým je kalendářní rok. Jeho schvalování náleží do kompetencí valné hromady Svazku.

Svazek obcí údolí Desné nemá žádné podnikatelské aktivity, proto má pouze omezené vlastní zdroje. Dle stanov to mohou být výnosy z prodaného majetku, příspěvky členů Svazku nebo jiných právnických a fyzických osob, dotace a jiné finanční výpomoci či úvěry. Výše příspěvku členů Svazku na běžný rok se stanovuje každoročně, proporcionalně k počtu obyvatel obce k 1. 1. předchozího roku. Zdrojem financování je i vytvořený zisk z vedlejší (hospodářské) činnosti Svazku.

Dle stanov Svazku je případný zisk dosažený z činnosti Svazku použit na financování předmětu činnosti Svazku. Ztráta Svazku se hradí z nerozděleného zisku minulých let, popřípadě jednotlivými členy Svazku dle usnesení valné hromady.

Tab. č. 5 – Rozpočet SOUD 2013 – 2017

Rozpočet SOUD	2013 (v tis. Kč)	2014 (v tis. Kč)	2015 (v tis. Kč)	2016 (v tis. Kč)	2017 (v tis. Kč)
Daňové příjmy	0	0	0	0	0
Nedaňové příjmy	28	118	1	1	1
Kapitálové příjmy	0	0	471	0	0
Přijaté transfery	16 822	57 136	447 182	20 534	23 626
Příjmy celkem	16 851	57 254	447 656	20 534	23 626
Běžné výdaje	11 031	11 904	14 241	11 402	12 964
Kapitálové výdaje	6 691	42 215	432 984	9 630	11 916
Výdaje celkem	17 722	54 120	447 226	21 032	24 881
Financování	871	140	430	497	1 255
Přijaté úvěry a půjčky	0	0	0	0	0
Splátky úvěrů	1 060	-988	-988	-741	-981

Zdroj: závěrečné účty o hospodaření SOUD 2013 - 2017

Uvedený rozpočet Svazku obsahuje přehled příjmů a výdajů za období 2013 až 2017. Hlavní část příjmů Svazku tvoří ve všech letech sledovaného období přijaté transfery (dotace). Jedná se o finanční prostředky určené na realizaci rozvojových projektů Svazku. Mezi nejvýznamnější řešené aktivity sledovaného období patří především množství projektů na rozvoj Železnice Desná (rekonstrukce drážního tělesa, rekonstrukce nástupiště, rekonstrukce opěrné zdi, elektrifikace trati, rekonstrukce přejezdového svršku, ...), tyto přijaté transfery jsou převážně ze zdrojů Ministerstva dopravy a Státního fondu dopravní infrastruktury. Svazková škola je financována také z části přijatých transferů, hlavním poskytovatelem prostředků je Ministerstvo financí a dále jsou to i členské obce, které jsou do projektu svazkové školy zapojeny. Záchranný systém protipovodňových opatření je hrazen z přijatých transferů z Ministerstva životního prostředí (85%) a z 15% příspěvky od jednotlivých členských obcí, které jsou do projektů zapojeny. Propagace Svazku v oblasti cestovního ruchu je hrazena z příspěvků členských obcí.

Výše přijatých transferů je závislá na dobře a včas připravených projektech včetně jejich dokumentace. Na straně druhé je důležité, aby tyto aktivity příslušní poskytovatelé z řad

ministerstev a jiných správních orgánů podporovali. Jejich výše je tedy určena pro financování všech realizovaných projektů v daném období. Z pohledu přijatých transferů byl rok 2015 nejvýznamnější. Hlavním důvodem byla realizace elektrifikace trati Železnice Desná. Finanční náročnost tohoto projektu v roce 2015 byla ve výši 431 mil. Kč. Získané finanční prostředky v rámci přijatých transferů Svazku dosáhly za celkové sledované pětileté období výše 565 mil. Kč.

4.3.1 Rozpočet členských obcí Svazku

Rozpočet každé obce je tvořen z více zdrojových položek, největší podíl na plnění rozpočtu obcí mají daňové příjmy. Výši těchto příjmů uvádí následující tabulka v členění na jednotlivé obce, které jsou členy Svazku. Z této příjmové položky jsou většinou hrazeny výdaje související se správou a údržbou majetku jednotlivých obcí, včetně rozvojových projektů. V případě uvedených obcí jsou tyto příjmy z části také použity na úhradu poplatku na členství ve Svazku. Dále jsou použity i na úhradu vlastních zdrojů svazkových projektů (max. 15% z celkových nákladů projektu Svazku), které nejsou v plné výši hrazeny z dotačních příjmů Svazku – z přijatých transferů (jsou to projekty: svazkové školství, protipovodňové opatření, odpadové hospodářství, propagace cestovního ruchu). Na jejich úhradě se podílí jen ty obce, které jsou do projektu zapojené. Přehled výše příspěvků jednotlivých obcí je uveden v tabulce č. 7.

Tab. č. 6 – Daňové příjmy členských obcí

Daňové příjmy členských obcí	2013 (v tis. Kč)	2014 (v tis. Kč)	2015 (v tis. Kč)	2016 (v tis. Kč)	2017 k 30.9. (v tis. Kč)	Celkem (v tis. Kč)
Rapotín	50 208	50 151	51 672	56 818	43 390	252 239
Velké Losiny	29 491	30 999	32 188	35 639	27 572	155 889
Loučná nad Desnou	27 498	33 183	31 841	33 468	24 994	150 984
Vikýřovice	20 040	23 057	23 915	26 016	20 592	113 620
Petrov nad Desnou	10 778	11 381	11 712	12 895	20 500	67 266
Sobotín	13 699	14 205	19 524	19 575	13 670	80 673
Hraběšice	1 684	1 711	1 804	2 029	1 958	9 186
Rejchartice	1 667	1 711	1 861	2 278	1 933	9 450
Vernířovice	3 154	3 402	3 535	3 764	3 102	16 957
Celkem	158 219	169 800	178 052	192 482	157 711	856 264

Zdroj: Monitor © 2018

Tabulka č. 7 zobrazuje přehled příspěvků jednotlivých členských obcí, které uhradily SOUD za poslední pětileté období 2013 až 2017. Jejich výše se ročně pohybuje v rozmezí 0,5 až 1,5 % z jejich celkových daňových příjmů. Svazek uhrazené příspěvky obcí využívá na úhradu provozních výdajů spojených se správou a organizací Svazku, na pokrytí mzdových nákladů na zaměstnance Svazku, na provozní výdaje železnice, na úhradu ostatních výdajů pokrývajících vlastní zdroje jednotlivých projektů Svazku a případně i na výdaje spojené s účastí na výstavách cestovního ruchu, které nejsou hrazeny z jiných externích zdrojů.

Tab. č. 7 – Příspěvky členských obcí do rozpočtu SOUD

Příspěvky členských obcí do rozpočtu Svazku	2013 (v tis. Kč)	2014 (v tis. Kč)	2015 (v tis. Kč)	2016 (v tis. Kč)	2017 (v tis. Kč)	Celkem (v tis. Kč)
Rapotín	400	397	392	408	411	2 008
Velké Losiny	330	330	323	335	338	1 656
Loučná nad Desnou	210	210	201	210	208	1 039
Vikýřovice	280	286	285	298	299	1 448
Petrov nad Desnou	145	146	144	152	152	739
Sobotín	150	149	144	152	152	747
Hraběšice	13	13	17	19	15	77
Rejchartice	20	21	22	24	23	110
Vernířovice	21	21	26	27	27	122
Celkem	1 569	1 573	1 554	1 625	1 625	7 946

Zdroj: JURKOVÁ, 2017

4.4 Průzkum názoru členů Svazku na spolupráci ve SOUD

Hlavním důvodem činnosti Svazku je spolupráce jednotlivých obcí, které jsou jeho členy. Tyto členské obce mají společný cíl v prosazování společných zájmů, které povedou ke zkvalitňování životních podmínek jeho obyvatel. Přesto, že hlavní obecný cíl mají všechny obce společný, jsou určité rozdíly v upřednostňování jednotlivých činností a aktivit Svazku a ve stanovování jejich priorit k řešení. Jednotlivé priority příslušným činnostem jsou přiřazovány na základě potřeby obyvatel dané obce, potažmo Svazku, ve vazbě na prostředí, přírodní podmínky, zázemí obce, strukturu obyvatelstva, momentální „náladu/atmosféru“ v obci apod.

Proto se očekává, že ne všichni členové Svazku dávají stejně vysokou prioritu na řešení stejných činností a problémů. Nesmíme opomenout i geografické podmínky, které jsou významným faktorem v tomto rozhodování, který může určování priorit jednotlivých činností významně ovlivňovat. Nelehký úkol leží na předsednictvu a valné hromadě Svazku, které rozhoduje na základě informací získaných od odborné veřejnosti a se zohledněním názoru a potřeb obyvatel Svazku. Na straně druhé je potřeba zvážit možnosti organizačního i finančního zajištění jednotlivých akcí.

Protože každý člen Svazku se podílí na rozhodování o činnostech Svazku a určování jeho priorit, je nezbytné být otevřený široké komunikaci na daná témata. V případě složitější projednávané problematiky je nezbytné provést sběr informací z teorie i praxe tak, aby bylo možné analyzovat dopady budoucího řešení ze všech úhlů pohledu. Většina činností Svazku má dlouhodobější dopad, o to více je třeba klást důraz na zvážení všech pro a proti stanovisek při rozhodování.

Pro získání názoru na spolupráci ve Svazku, která se týká převážně rozhodování o jednotlivých konkrétních činnostech Svazku, byli osloveni jednotliví zástupci všech jeho členů. S nimi byl proveden rozhovor podle dle připravené struktury otázek s cílem zjistit podrobnosti o jejich komunikaci a spolupráci ve Svazku, o názorech na činnosti Svazku a jiných aspektech ovlivňujících fungování tohoto subjektu. Na otázky se nebylo možné připravit předem, protože nebyly předloženy před vlastním setkáním. Nicméně čas věnovaný přípravě odpovědi v rámci vlastního průběhu rozhovoru byl dostatečný, aby bylo možné zvážit různé argumenty.

4.4.1 Výsledky průzkumu

Rozhovor se skládal ze 12 otázek na téma spolupráce a komunikace ve Svazku. Níže uvádím zhodnocení získaných odpovědí, které poskytovali jednotliví zástupci členských obcí Svazku v období 1-2/2018. Rozhovor probíhal v prostorách obecního úřadu příslušné členské obce. Všichni starostové a starostky přistupovali k rozhovoru velmi vstřícně. Poskytování rozhovorů všech kontaktovaných starostů a starostek bylo profesionální. Celé

znění získaných odpovědí je uvedeno v příloze č. 1 - Průzkum názoru členů na spolupráci ve Svazku obcí údolí Desné (podrobně).

Otázka č. 1 – Jak dlouho je obec členem Svazku?

V tomto případě se jednalo o čistě administrativní odpověď, kterou bylo možné vyhledat v dostupných materiálech obce. Nikdo však nemusel ve svých záznamech hledat, protože si celkem jasně vzpomínali na okolnosti, které ke vzniku Svazku vedly. Pouze Petrov nad Desnou se stal členem Svazku až v roce 2010, kdy se obec oddělila od obce Sobotín.

Otázka č. 2 - Jak často komunikujete se Svazkem (jeho členy) v rámci svazkových aktivit?

Většina odpovědí uváděla pravidelné setkávání na valných hromadách a předsednictvu Svazku, které se konává minimálně 2 x ročně. To je ale jen formální, většina oslovených uvádí 2 – 3 x týdně, v závislosti na aktuálně řešené problematice.

Otázka č. 3 - Jakou formou nejčastěji v rámci Svazku komunikujete?

Na výběr byly možnosti: osobně, email, telefon, jiné

Za nejčastější formu komunikace byla uvedena osobní komunikace, dále telefonická a emailová. Komunikaci v listinné podobě už nepoužívá žádná obec, v rámci komunikace se Svazkem, jde spíše o ojedinělou situaci.

Otázka č. 4. - Jaký hlavní přínos si myslíte, že přinášíte Svazku svojí účastí?

Všichni oslovení si myslí, že přispívají do Svazku svojí komunikací a diskusí (předáváním znalostí, zkušeností a názorů) na určité téma, např. při rozhodování o plánovaných aktivitách, tak i jen při sdělování vlastního názoru na danou problematiku. I v případě, že se plánované akce nebude jejich obec účastnit z různých důvodů, považují zapojení se do diskuze za velmi důležité. Dalšími přínosy dle obcí jsou příspěvky do rozpočtu Svazku a větší vyjednávací síla při získávání dotací.

Otázka č. 5. - Jaký hlavní přínos si myslíte, že Svazek přináší vám (obci)?

Předávání zkušeností mezi sebou a účastí v jednotlivých projektech realizovaných Svazkem (především železnice, svazková škola, krizové řízení, odpadové hospodářství), které by si obce samy nemohly z finančního pohledu dovolit, to bylo uváděno jako největší

přínos členským obcím. Dále také možnost využití autority některého zástupce členské obce pro vysvětlení v jiné členské obci. V neposlední řadě bylo uvedeno, že přínos mají i předávané informace k běžným provozním záležitostem obcí.

Otázka č. 6 - Co by bez Svazku u vás v obci nebylo řešeno/realizováno?

U pěti obcí byla jednoznačně uvedena Železnice Desná, která hraje v dopravní obslužnosti v jejich obci významnou roli. Do obce Vernířovice, Hraběšice ani Rejchartice železnice nevede, tudíž se jich tato problematika dotýká pouze teoreticky při projednávání ve Svazku. Pro obec Sobotín je největším přínosem svazkové školství, protože díky tomu nemusí řešit především finanční problematiku s provozem vlastních školských zařízení (dříve byla v obci ZŠ i MŠ). Tyto náklady byly pro obec velmi vysoké a zatěžující.

Otázka č. 7 - Jak si myslíte, že obyvatelé obce hodnotí členství ve Svazku?

Většina dotazovaných odpovídala, že obyvatelé hodnotí členství ve Svazku spíše pozitivně, případně přímo kladně, což dotazovaní usuzují z reakcí na aktivity Svazku, které mají na obec dopad. Např. jde o využívání železnice nebo svazkové školy. Negativní ohlas byl od jednoho dotazovaného, a to v souvislosti se změnami jízdních řádů, které nastaly po dokončení projektu elektrifikace Železnice Desná.

Otázka č. 8 - Co byste chtěli (jako obce) řešit ve Svazku nového/dalšího/jiného?

Témat na další spolupráci zaznělo v rámci rozhovorů mnoho, většina se vztahovala k pokračování plánovaných aktivit, kterými jsou aktivity v rámci protipovodňových opatření, společné cyklostezky, elektrifikace tratě z Petrova nad Desnou do Sobotína, čímž by měla být její původní funkčnost obnovena. Dále by měla probíhat spolupráce na projektu prodloužení tratě pod sjezdovku v Koutech nad Desnou, pokračovat ve společném prezentování údolí na výstavách cestovního ruchu a v neposlední řadě byla zmíněna i problematika GDPR, která v současnosti obce nejvíce trápí. Záměrem Svazku je společný postup v řešení problematiky GDPR pro všechny členské obce, což uspoří nemalé výdaje z rozpočtu každé členské obce.

Otázka č. 9 - Jakým způsobem nové věci/témata/zájmy prosazujete?

V odpovědích na tuto otázku jednoznačně vedla osobní komunikace a diskuze na dané téma, přizvání si odborné veřejnosti a následné diskutování názorů i s obyvateli. Rozesílání informací emailovou formou je využíváno jen pro přípravu na valnou hromadu.

Otázka č. 10 - Které aktivity Svazku vás (obec) nezajímají a při projednávání ve Svazku se daných debat neúčastníte?

Projednávání témat se účastní všechny obce bez rozdílu, zda je to řešení k problému, do kterého se obec zapojí nebo nezapojí. Minimálně předáním názoru chtějí všichni účastníci v diskusi přispět. Nezajímavost témat pro obec se úzce vztahuje k jejich geografickým podmínkám. Např. obec Hraběšice, Rejchartice a Vernířovice neřeší problematiku Železnice Desná, protože trať do jejich obce nevede ani Záchranný systém protipovodňových opatření, protože jsou na kopci a povodně je neohrožují. Obce, které nevyužívají svazkovou školu (Loučná nad Desnou a Vikýřovice) se k diskusi o ní přidávají pouze se svým názorem a zkušenostmi.

Otázka č. 11 - Přineslo Vám (osobně) členství ve Svazku jiné přínosy než spolupráci obcí?

Pro většinu dotázaných je členství ve Svazku jasným přínosem. Na základě několikaleté spolupráce až téměř každodenní, vznikla pevná přátelství na profesní i osobní úrovni. Ta jednoznačně přispívají ke komunikaci ve Svazku. Předávání zkušeností a názorů je tak diskutováno na přátelské úrovni a i negativní problematika se tak snáze přijímá a vstřebává.

Otázka č. 12 - Má podle Vás Svazek pro obec význam?

Ohodnoťte na stupnici 1-5, hodnocení jako ve škole

Nejlepší ohodnocení (1) dalo 7 dotazovaných, jedno hodnocení mělo hodnotu 2 a jedno hodnotu 3.

Provedený průzkum názorů členů Svazku hodnotím za velmi přínosný, protože byly kontaktovány osoby starostů a starostek, kteří jsou v denním kontaktu s ostatními členy Svazku a i se zaměstnanci Svazku. Jednalo se tak o rozhovor k jejich denní problematice, kterou se snaží vykonávat s maximální zodpovědností a přínosem pro obyvatele obce.

5 Výsledky a diskuse

5.1 Zhodnocení meziobecní spolupráce

Meziobecní spolupráce ve SOUD probíhá mezi 9 malými obcemi v podhůří Jeseníků již 20 let. Nejvýznamnějším projektem, který byl hlavním impulsem ke spolupráci, bylo zprovoznění Železnice Desné po povodních v roce 1997. Roku 2011 se domluvilo 5 z těchto 9 členů, že dojde k založení svazkové školy, která umožnila uspořít finanční prostředky jednotlivým obcím na provoz vlastních mateřských a základních škol a především umožnila zkvalitnit výuku zkušenými a žádanými pedagogy v dobře vybavených školních prostorách. Svazková škola také vyřešila výkyv počtu dětí v jednotlivých obcích. Svazková škola úspěšně vzkvétá a plní očekávanou úlohu. Následovaly další projekty řešící protipovodňovou bezpečnost i šetrný přístup ke krásné přírodě, ve které se údolí Desné nachází.

Z provedeného průzkumu názorů představitelů jednotlivých členských obcí bylo zjištěno, že téma spolupráce ve Svazku jim nečiní žádný problém. Všichni se vstřícně rozpovídali o četnosti komunikace ve Svazku i o její formě. Nejčastěji jsou témata a problémy diskutovány osobně nebo telefonicky a nejlépe ihned, když vzniknou. To může být podstatné při navazování a udržování kvalitní komunikační atmosféry. Vznikající problémy jsou řešeny již v zárodku a nenechávají se „uzrát“ v neřešitelný, komplikovaný problém. Náměty a inspirace k řešení jsou prezentovány na pravidelných valných hromadách nebo při zasedání představenstva Svazku. K vyjádření se a spolupráci jsou přizýváni odborníci z dané oblasti a ti poskytují dostatek podkladů pro výběr rozhodnutí. Tato rozhodování se ale neobejdou bez výměny názorů obyvatel, kteří se mohou účastnit veřejných valných hromad nebo se na Svazek obrátit přímo, kdykoliv potřebují. Vstřícnost a otevřenost široké veřejnosti je významným faktorem pro sdělení různých názorů a pohledů na navrhovaná řešení. Při posuzování faktorů, které mají vliv na efektivní meziobecní spolupráci, se nabízí také geografické podmínky, které nenápadně jednotlivé obce „škálují“, v případě SOUD je možné rozdělit část obcí ležících se vyšší nadmořské výšce (Rejchartice, Hraběšice a Vernířovice) a druhá část obcí ležící v nižší nadmořské výšce. Výše položené obce neohrožují povodně ani tam není zavedena železnice (historicky nikdy nebyla). Níže položené obce železnici mají a hrozí jim povodně. Druhé „škálování“ je možné sledovat z pohledu blízkosti ke středu oblasti SOUD. Obce, které

jsou okrajové (Loučná nad Desnou, Velké Losiny, Vikýřovice), nejsou zahrnuty do svazkové školy, ty obce které jsou blíže středu Svazku (sídla Svazku) jsou zapojeny do svazkové školy. I přes nepovinnou účast v jednotlivých projektech Svazku, spolupráce všech obcí probíhá plynule dál, bez zřetelného třídění na naše/vaše akce. Možná právě dobrovolnost je dalším důležitým faktorem, v zapojení se do jednotlivých projektů Svazku.

V neposlední řadě je potřeba uvést odborný lidský kapitál, který má v územní samosprávě dlouholetou zkušenost. Ten představuje dobrý základ pro správnou organizaci a koordinaci plánovaných a realizovaných aktivit Svazku.

Jednoznačně lze říci, že hlavním důvodem spolupráce obcí je tzv. synergický efekt, kdy spolupracující obce spojené do jednoho právního subjektu (DSO) jsou schopny dosáhnout významnějšího efektu, než kdyby byla každá obec sama. Tento efekt se v našem případě SOUD jasně potvrzuje v oblasti získávání dotací na plánované projekty. Uvedené struktury a výše rozpočtů Svazku za poslední pětileté období potvrzují, že se Svazku podařilo získat dotační prostředky (přijaté transfery) ve výši 565 mil. Kč. Tato suma je z pohledu financování z běžného rozpočtu některou členskou obcí nedosažitelná. Taktéž pravděpodobnost, že se podaří získat samotné obci tak vysokou částku finančních prostředků na své rozvojové aktivity je velmi malá.

Na základě analyzovaných informací je možné říci, že meziobecní spolupráce je velmi významnou aktivitou s pozitivním dopadem do mnoha oblastí: dopravní obslužnosti spravovaného území členskými obcemi Svazku, do vzdělávání - základní a předškolní výchovy dětí včetně jejich bezpečnosti při přepravě do školy vlastním autobusem, do protipovodňových opatření a v neposlední řadě i do ekologického a šetrného chování k přírodě realizovaného svozem tříděného kovového odpadu z obcí.

Z prostudovaných dokumentů a zdrojů je jasné, že trvalá a úspěšná spolupráce subjektů územní samosprávy v uskupení DSO musí být založena na silném spojujícím faktoru. V případě SOUD je možné definovat hned dva významné faktory spojující působení obcí ve společný cíl. Prvním faktorem je potřeba dopravní obslužnosti spravovaného území s historickou tradicí, kterou plní Železnice Desná. Ta nebyla obyvatelům a zástupcům územních samospráv lhostejná v době, kdy ji nečekané povodně v roce 1997 kompletně

zničily. Proto vlastní angažovaností a stmelením se v době poničeného území, vznikla iniciativa, která vyústila v její plnohodnotnou obnovu. Ničivé povodně zasáhly většinu obyvatel údolí Desné, proto i význam udržitelnosti tohoto způsobu dopravy se dá i v budoucnosti očekávat, že zůstane významným faktorem spojujícím tuto oblast. Druhým důležitým faktorem podporujícím spolupráci Svazku je vzdělávání ve svazkovém školství. Většina obyvatel členských obcí Svazku považuje školství za důležité, a proto by rádi umožnili svým dětem, kvalitní školní zázemí s profesionálním pedagogickým týmem. Uvědomují si, že bez investic do budoucnosti nemohou očekávat zlepšování v ekonomické, sociální a kulturní oblasti naší země ani v oblasti, kde sami žijí.

Příjmy jednotlivých členských obcí nejsou dostačující, aby pokryly finanční náročnost jednotlivých projektů, které se v rámci Svazku realizují. Navíc by se náklady na organizační a přípravná zajištění projektů členěných na jednotlivé obce výrazně zvýšily. Z pohledu přípravy i realizace by bylo velmi komplikované, aby každá obec zajišťovala celý rozsah aktivit projektů samostatně, byť jen pro menší/kratší část.

Ze zodpovědného přístupu členů Svazku je možné usuzovat, že si důležitost meziobecní spolupráce všichni uvědomují. Za svoji vykonávanou činnost nebo spíše poslání, kterým je být starostou nebo starostkou obce, se cítí být zodpovědní svým blízkým, známým nebo občanům obce, kteří v daném území žijí, a proto se snaží o aktivní účast při řešení a plánování všech aktivit Svazku v rámci svých odborných a kompetentních možností.

5.1.1 Faktory úspěšné meziobecní spolupráce

Z analyzovaných informací získaných při vyhodnocení jednotlivých výstupů SOUD je možné formulovat faktory s vlivem na efektivitu meziobecní spolupráce DSO v rozsahu:

- významný pojící prvek,
- ekonomická výhodnost,
- pravidelná osobní komunikace,
- dobrovolnost,
- otevřenost a vstřícnost,
- kvalitní lidské zdroje.

Faktory pro efektivní meziobecní spolupráci je potřeba pro jejich účinek vhodně kombinovat dle vnějších i vnitřních vlivů působících na subjekt územní samosprávy.

5.1.2 Témata pro pokračující meziobecní spolupráci v SOUD

Z provedeného průzkumu názorů představitelů jednotlivých členských obcí bylo zjištěno, že mezi nejžádanější témata k řešení ve Svazku patří (řazeno dle důležitosti):

- problematika GDPR,
- elektrifikace trati z Petrova nad Desnou do Sobotína,
- prodloužení železnice v Koutech nad Desnou pod sjezdovku,
- vybudování společné cyklostezky,
- rekonstrukce nevyužívaných nádražních budov,
- zvýšení bezpečnosti na hlavní komunikaci (pokud nebude řešeno samostatně jednotlivými obce).

6 Závěr

Tématem bakalářské práce je meziobecní spolupráce s cílem identifikovat formy horizontální spolupráce obcí ve vybraném regionu (údolí Desné). Ve Svazku obcí údolí Desné spolupracuje 9 obcí z podhůří Jeseníků. Aktivity vybraného Svazku mají jednoznačně pozitivní dopad na dané území a podporu udržitelného regionálního rozvoje již od roku 1997. Cílem práce bylo ukázat hlavní faktory efektivní meziobecní spolupráce, které zajišťují udržitelnost a přínos aktivit Svazku pro jeho obyvatele, dále zjistit, jaké aktivity Svazku spatřují jeho členové jako nejpřínosnější a která další témata by měl dobrovolný Svazek řešit, aby tím i nadále podporoval regionální rozvoj daného území pro spokojenost jeho obyvatel.

Data pro práci byla získána studiem dokumentů Svazku obcí údolí Desné a jeho členských obcí. Součástí studia materiálů byly i rozpočty jednotlivých členských obcí za sledované období pěti posledních let. Velký důraz byl kladen na analýzu závěrečného účtu (rozpočtu) Svazku za poslední pětileté období, která uvádí jasnou strukturu jeho příjmů a výdajů. Z několika řízených rozhovorů se zástupkyní Svazku bylo provedeno strukturované zpracování získaných informací, které byly základem pro přípravu otázek k rozhovoru se zástupci členských obcí Svazku.

Soud byl založen za účelem zprovoznění povodní zničené železniční tratě Šumperk – Kouty na Desnou, Petrov nad Desnou – Sobotín v říjnu 1997. Zakládajícími obcemi byly Rapotín, Velké Losiny (Bukovice, Maršíkov, Žárová), Loučná nad Desnou (Kouty nad Desnou, Rejhotice, Přemyslov, Filipová, Kociánov), Vikýřovice a Sobotín (Klepáčov, Rudoltice). V roce 2001 do Svazku přistoupily další dvě obce a to Hraběšice a Rejchartice. V roce 2003 přistoupila i obec Vernířovice. Po oddělení Petrova nad Desnou od Sobotína se rozhodla přistoupit do Svazku i tato nová obec.

Hlavním projektem Soud je Železnice Desná, která zajišťuje dopravní obslužnost v rámci celého svazkového území. Druhým také velmi významným projektem Svazku je svazková škola, založená v roce 2011. Tohoto projektu se účastní 5 členských obcí, které mohou díky svazkové škole poskytnout dětem obyvatel jejich obce kvalitní vzdělání i na venkově. Dalšími důležitými projekty Soud je záchranný systém protipovodňových

opatření, do kterého jsou zapojeny všechny svazkové obce, kterých se hrozba povodní týká. Projekt odpadového hospodářství je pro členské obce také důležitý, protože se díky němu obyvatelé učí šetrnému přístupu ke krásné přírodě, ve které se údolí Desné nachází. Podporou cestovního ruchu svazek podporuje zvýšení návštěvnosti v podhůří Jeseníků, které přináší této oblasti potřebu pracovních míst ve službách spojených s cestovním ruchem, což má efekt na růst ekonomiky dotčeného území.

Hlavní část příjmů Svazku sledovaného období tvoří přijaté transfery (dotace). Jedná se o finanční prostředky určené na realizaci rozvojových projektů Svazku. Mezi nejvýznamnější řešené aktivity sledovaného období patří především množství projektů na rozvoj Železnice Desná (rekonstrukce drážního tělesa, rekonstrukce nástupiště, rekonstrukce opěrné zdi, elektrifikace trati, rekonstrukce přejezdového svršku, ...). Svazková škola je financována také z části přijatých transferů, hlavním poskytovatelem prostředků je Ministerstvo financí a dále jsou to i členské obce, které jsou do projektu svazkové školy zapojeny. Záchranný systém protipovodňových opatření je hrazen z přijatých transferů z Ministerstva životního prostředí (85%) a z 15% příspěvky od jednotlivých členských obcí, které jsou do projektů zapojeny. Propagace Svazku v oblasti cestovního ruchu je hrazena z příspěvků členských obcí.

Výše přijatých transferů je závislá na dobře připravených projektech včetně jejich dokumentace. Na straně druhé je důležité, aby tyto aktivity příslušní poskytovatelé dotací podporovali. Z pohledu přijatých transferů byl rok 2015 nejvýznamnější. Hlavním důvodem byla realizace elektrifikace trati Železnice Desná. Finanční náročnost tohoto projektu v roce 2015 byla ve výši 431 mil. Kč. Získané finanční prostředky v rámci přijatých transferů Svazku dosáhly za celkové sledované pětileté období výše 565 mil. Kč, což uvádí tabulka č. 5.

Rozpočet členských obcí je tvořen z více zdrojových položek, největší podíl na plnění rozpočtu obcí mají daňové příjmy. Výše těchto příjmů uvádí tabulka č. 6, v členění na jednotlivé obce, které jsou členy Svazku. Přehled příspěvků obcí do rozpočtu Svazku ukazuje, že se jejich výše ročně pohybuje v rozmezí 0,5 až 1,5 % z jejich celkových daňových příjmů. Přehled příspěvků jednotlivých obcí uvádí tabulka č. 7.

Provedené rozhovory se zástupci členů Svazku se skládaly ze 12 otázek na téma spolupráce a komunikace ve Svazku. Zápis odpovědí z rozhovorů je podrobně uveden v příloze č. 1 - Průzkum názoru členů na spolupráci ve Svazku obcí údolí Desné (podrobně). Z provedeného průzkumu názorů představitelů jednotlivých členských obcí bylo zjištěno, že téma spolupráce ve Svazku nečiní osloveným problémy. Nejčastěji témata a problémy diskutují osobně nebo telefonicky a nejlépe ihned, když vzniknou. Vznikající problémy jsou řešeny již v zárodku a nenechávají se „uzrát“ v neřešitelný, komplikovaný problém.

Náměty a inspirace k řešení jsou prezentovány na pravidelných valných hromadách nebo při zasedání představenstva Svazku. Vstřícnost a otevřenost široké veřejnosti je významným faktorem pro předávání si názorů a pohledů na navrhovaná řešení. Při posuzování faktorů, které mají vliv na efektivní meziobecní spolupráci, je možné k nim řadit i geografické podmínky daného území. Významným faktorem úspěšné meziobecní spolupráce je lidský kapitál. Ten představuje dobrý základ pro správnou organizaci a koordinaci plánovaných a realizovaných aktivit Svazku. Jednoznačně bylo řečeno, že hlavním důvodem spolupráce obcí je tzv. synergický efekt, kdy spolupracující obce spojené do jednoho právního subjektu (DSO) jsou schopny dosáhnout významnějšího efektu, než kdyby byla každá obec sama. Tento efekt se v našem případě SOUD jasně potvrzuje v oblasti získávání dotací na plánované projekty. Uváděné rozpočty Svazku za poslední pětileté období potvrzují, že se mu podařilo získat dotační prostředky (přijaté transfery) ve výši 565 mil. Kč. Tato suma je z pohledu financování z běžného rozpočtu některou členskou obcí nedosažitelná.

Trvalá a úspěšná spolupráce subjektů územní samosprávy v uskupení DSO je založena na silném spojujícím faktoru, v případě SOUD je to Železnice Desná a svazkové školství.

Mezi významné faktory s vlivem na efektivitu meziobecní spolupráce DSO se zařadily: významný pojící prvek, ekonomická výhodnost, pravidelná osobní komunikace, dobrovolnost, otevřenost a vstřícnost a kvalitní lidské zdroje. Pro efektivní meziobecní spolupráci je ale potřeba účinek faktorů vhodně kombinovat dle vnějších i vnitřních vlivů působících na subjekt územní samosprávy.

V informacích získaných z rozhovorů se členy Svazku bylo zjištěno, že je žádoucí se v budoucnosti zaměřovat i nadále na společné svazkové aktivity, kterými je problematika GDPR, elektrifikace trati z Petrova nad Desnou do Sobotína, prodloužení železnice v Koutech nad Desnou pod sjezdovku, vybudování společné cyklostezky, rekonstrukce nevyužívaných nádražních budov i zvýšení bezpečnosti na hlavní komunikaci.

7 Seznam použitých zdrojů

Knižní publikace

BINEK, Jan, Rozvojové možnosti obcí. Praha, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2010. 52 s. ISBN978-80-87147-29-5.

Balík, S. Komunální politika (Obce, aktéři a cíle místní politiky). Praha: Grada, 2009. 250 s. ISBN: 978-80-247-2908-4.

Císařová Eliška, Pavel Jan. Průvodce komunálními rozpočty aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu. Transparency International. Praha, 2008. 49 s. 978-80-87123-06-5.

Čmejrek Jaroslav, Bubeníček Václav, Čopík Jan. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing , a.s., 2010, 223 s. ISBN 978-80-247-3061-5.

Čmejrek Jaroslav, Čopík Jan. Veřejná správa. 1. vyd. České Budějovice: Ekonomická fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2016. 52 s. ISBN 978-80-7394-578-7.

GALVASOVÁ, I. a kol.. Spolupráce obcí jako faktor rozvoje. 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. 138 s. ISBN 80-251-20-9.

HAMPL, M., MÜLLER, J.. Jsou obce v České republice příliš malé? Geografie – Sborník ČGS, Vol. 103, No. 1/1998, s. 1–12.

Heger Vladimír. Komunikace ve veřejné správě. Praha: Grada, 2012. 256 s. EAN: 24780658.

HUDEČKOVÁ, Helena, Michal LOŠŤÁK a Adéla ŠEVČÍKOVÁ. Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2005. 189 s. ISBN 80-213-1413-3.

Ježek, J.; Malast, J.; Kopecký, M.; Kaňka, L. Spolupráce obcí a měst. České a evropské přístupy ke slučování obcí a meziobecní spolupráci. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2015. 211s. ISBN 978-80-261-0698-2.

Kadeřábková Jaroslava, Peková Jitka. Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance. Praha: Woters Kluwer ČR, 2012. 297 s. ISBN 978-80-7357-910-4

Kadeřábková, J., Trhlínová, Z. K. Dobrovolná sdružení obcí. In: Region a regionální vědy, 2008.

KNAPP, V. Teorie práva. Praha: C.H.Beck, 1995. 247 s. ISBN 80-7179-028-1.

Nejdl, P., Čermák, D. Participace a partnerství v místní veřejné správě. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2007. 124. ISBN: 978-80-7330-130-9.

Novák, Miroslav. Úvod do studia politiky. Praha: Sociologické nakladatelství, 2011. 783. ISBN: 978-80-7419-052-0.

POMAHAČ, Richard a Olga VIDLÁKOVÁ. Veřejná správa. Praha: C.H. Beck, 2002. 278 s. ISBN 80-7179-748-0.

VAJDOVÁ, Z. Autonomie a spolupráce: důsledky ustanovení obecního zřízení v roce 1990. 1. vyd. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2006. 108 s. ISBN 80-7330-086-9.

PÁPOL, T., PAVLAS. M. Problémy mikroregionů při tvorbě společných projektů. 1.vyd. Hradec Králové: Civitas per populi, 2006. 90 s. ISBN 80-903813-1-6.

Nepublikované zdroje

Propagační materiál Svazku obcí údolí Desné. Svazek obcí údolí Desné. Šumperk: 2003. 16 s.

Český projekt - poradenství, s.r.o.Strategický plán rozvoje Svazku obcí údolí Desné 2008-2013. 2008. 184 s.

Marketingová strategie - Svazek obcí údolí Desné. 2003. 69 s.

Internetové zdroje a on-line publikace

Český statistický úřad © 2018 [online]. Dostupný na WWW:
<https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112017>

Demografická ročenka ČR 2010. Praha: ČSÚ, 2011. URL
<http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/p/4019-11>

Obec Hraběšice [online]. Dostupný na WWW: <http://www.hrabesice.eu/>

Metodická podpora regionálního rozvoje © 2018 [online] Dostupný na WWW:
<http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/home.html>

Metodická podpora regionálního rozvoje © 2018 [online] Dostupný na WWW:
<http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/home.html>

Monitor, Aplikace ministerstva financí ČR © 2018 [online] Dostupný na WWW:
<http://monitor.mfcr.cz/>

Obec Petrov nad Desnou © 2018 [online]. Dostupný na WWW:
<http://www.petrovnaddesnou.cz/o-obci/d-1339>

PERLÍN, R. a kol. Regionální diferenciacce venkovských obcí Česka: disparity a možnosti rozvoje. Praha: Prezentace ze semináře Venkov 2012. URL <http://geography.cz/wp-content/uploads/2012/02/Venkovy-Perl%C3%ADn-a-kol.pdf>

Obec Rapotín © 2018 [online]. Dostupný na WWW: <http://www.rapotin.cz/>

Regionální informační servis, Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012-2016, [online]
Dostupný na WWW: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/mikroregiony>

SART. CZ, Stavby a rekonstrukce a.s. © 2018 [online]. Dostupný na WWW:
<http://www.sart.cz/zeleznice-desna/>

Obec Sobotín © 2018 [online]. Dostupný na WWW: <http://www.sobotin.cz/>

Svaz měst a obcí České republiky, Štegmannová Ingrid, Meziobecní spolupráce © 2018
[online] Dostupný na WWW: http://www.smocr.cz/obcesobe/200001331-3beed3ce90/01_Z__v__re__n__zpr__va.pdf

Svazek obcí údolí Desné © 2018 [online]. Dostupný na WWW: <http://www.udoli-desne.cz/dulezite-dokumenty/zakladatelska-smlouva-a-stanovy/>

Turistika. CZ © 2007 – 2018 [online]. Dostupný na WWW:
<https://www.turistika.cz/mista/huciva-desna-pramen-reky/detail>

Obec Velké Losiny © 2018 [online]. Dostupný na WWW: <http://www.velke-losiny.cz/>

Obec Venířovice © 2018 [online]. Dostupný na WWW: <http://www.obec-vernirovice.cz/>

Obec Vikýřovice © 2018 [online]. Dostupný na WWW: <http://www.vikyrovice.cz/>

ZŠ a MŠ Údolí Desné © 2010 [online]. Dostupný na WWW: <http://www.skolydesna.cz/>

Ústní a písemná sdělení

FOJTÍKOVÁ Iveta. Starostka obce Sobotín. Rozhovor k otázkám průzkumu názoru na spolupráci v SOUD. 1/2018.

HOJGROVÁ Bohumila. Starostka obce Vernířovice. Rozhovor k otázkám průzkumu názoru na spolupráci v SOUD. 1/2018.

JURKOVÁ Ivana, Konzultace a písemná sdělení k činnosti Svazku obcí údolí Desné, Rapotín, Svazek obcí údolí Desné, 11/2017 – 2/2018.

MAZÁNEK Václav. Starosta obce Vikýřovice. Rozhovor k otázkám průzkumu názoru na spolupráci v SOUD. 1/2018.

MUSIL Zdeněk. Starosta obce Rejchartice. Rozhovor k otázkám průzkumu názoru na spolupráci v SOUD. 1/2018.

SEMBDNER Jaroslav. Starosta obce Loučná nad Desnou. Rozhovor k otázkám průzkumu názoru na spolupráci v SOUD. 1/2018.

STARÁ Jana. Starostka obce Velké Losiny. Rozhovor k otázkám průzkumu názoru na spolupráci v SOUD. 1/2018.

VANÍČEK Jan. Starosta obce Petrov nad Desnou. Rozhovor k otázkám průzkumu názoru na spolupráci v SOUD. 1/2018.

VEČEŘOVÁ Helena. Starosta obce Hraběšice. Rozhovor k otázkám průzkumu názoru na spolupráci v SOUD. 1/2018.

ŽERNÍČEK Pavel. Starosta obce Rapotín. Rozhovor k otázkám průzkumu názoru na spolupráci v SOUD. 1/2018.

8 Seznam příloh

Příloha č. 1 – Průzkum názoru členů na spolupráci ve Svazku obcí údolí Desné

9 Seznam obrázků

Obr. 1 – Mapa SOUD

10 Seznam tabulek

Tab. č. 1 – Počty DSO v jednotlivých krajích

Tab. č. 2 – Rozpočty obcí (v mld. Kč)

Tab. č. 3 – Rozpočty svazků (v mld. Kč)

Tab. č. 4 – Počet obyvatel členských obcí k 1. 1. 2017

Tab. č. 5 – Rozpočet SOUD 2013 – 2017

Tab. č. 6 – Daňové příjmy členských obcí

11 Seznam použitých zkratk

CDLR	Řídícího výboru pro místní a regionální demokracii
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DSO	Dobrovolný svazek obcí
EU	Evropská unie
GDPR	General Data Protection Regulation ("Pravidla ochrany osobních údajů")
ICT	Information and Communication Technologies ("Informační komunikační technologie")
LAU	Local Administrative Units („Místní samosprávné jednotky“)
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MŠ	Mateřská škola
NUTS	Nomenclature of Units for Territorial Statistics ("Nomenklatura územních statistických jednotek")
SMOCR	Sdružení měst a obcí České republiky
SOUD	Svazek obcí údolí Desné
ZŠ	Základní škola

Příloha č. 1 - Průzkum názoru členů na spolupráci ve Svazku obcí údolí Desné

Otázka č. 1 – Jak dlouho je obec členem Svazku?

V tomto případě se jednalo o čistě administrativní odpověď, kterou bylo možné vyhledat dostupných materiálech obce. Nikdo však nemusel ve svých záznamech hledat, protože si celkem jasně vzpomínali na okolnosti, které ke vzniku Svazku vedly. Pouze Petrov nad Desnou se stal členem Svazku až v roce 2010, kdy byl vznik této obce tím, že se oddělila od obce Sobotín.

Otázka č. 2 - Jak často komunikujete se Svazkem (jeho členy) v rámci svazkových aktivit?

Sobotín, Velké Losiny, Vernířovice, Rejchartice

- pravidelní, minimálně se sejdeme na valné hromadě, dále spolu komunikujeme dle potřeby, někdy denně, jindy třeba 2 x do týdne (FOJTIKOVA 2018) (STARÁ 2018) (HOJGROVÁ 2018) (MUSIL 2018)

Rapotín

- 1 x za 2 měsíce se scházíme na VH, jinak ještě zasedá předsednictvo, pokud jsou jiná témata potřebná k rychlejšímu řešení, tak se domluvíme a setkáme nebo telefonem probereme (ŽERNÍČEK 2018)

Petrov nad Desnou

- denně nebo téměř denně (VANÍČEK 2018)

Loučná nad Desnou

- nyní hodně často kvůli řešení neplnění smluvních podmínek s panem X, minimálně 1 x za 3 měsíce, 1 x za měsíc je oficiální VH (SEMBDNER 2018)

Vikýřovice

- scházíme se minimálně 1 x za 2 měsíce na VH, jinak se setkáváme podle potřeby k projednávání, klidně každý týden (MAZÁNEK 2018)

Hraběšice

- Pravidelně 1 x 2 měsíce je VH, jinak dle potřeby si zatelefonujeme nebo se sejdeme (VEČEŘOVÁ 2018)

Otázka č. 3 - Jakou formou nejčastěji v rámci Svazku komunikujete?

Na výběr byly možnosti: osobně, email, telefon, jiné

Hraběšice, Petrov nad Desnou, Vernířovice

- Především osobně, potom i emailem nebo telefonem (VEČEŘOVÁ 2018) (MUSIL 2018) (HOJGROVÁ 2018)

Sobotín

- Email, telefon, osobně (FOJTIKOVA 2018)

Vikýřovice

- Především osobně na schůzkách Svazku, také emailem, především při předávání materiálů, které je třeba nastudovat pro následující jednání nebo rozeslat pro přípravu na projednávání na obci, také telefonicky, když je potřeba operativně něco řešit
- Na valnou hromadu jsou zváni i hosté, kdy je třeba něco vysvětlit nebo posoudit odborníkem, také se valných hromad účastní i široká veřejnost (není jich mnoho, ale 1-2 osoby pravidelně) (MAZÁNEK 2018)

Loučná nad Desnou

- nejvíc komunikujeme osobně (SEMBDNER 2018)

Rejchartice

- Osobně, občas telefonicky (MUSIL 2018)

Rapotín

- Na VH a předsednictvu osobně, jinak emailem se předávají podklady k jednání, případně si zavoláme a probereme aktuální problém (ŽERNÍČEK 2018)

Otázka č. 4. - Jaký hlavní přínos si myslíte, že přinášíte Svazku svojí účastí?

Rapotín

- Koordinace činností Svazku, návrhy, postupy projednávání, zajišťování podkladů pro rozhodování (ŽERNÍČEK 2018)

Velké Losiny

- Sdělujeme svůj názor na určitá řešení, předáváme si zkušenosti, pokud je nás více, tak máme větší šanci získávat dotace na naše projekty (STARÁ 2018)

Sobotín

- Řeší se všechny oblasti společně, diskutujeme o svých názorech na danou věc, řeší se cestovní ruch i rozhlas (je společný), projednáváme smlouvy, předáváme

si informace o společných akcích, pomáháme si předáváním informací od ostatních a to platí i naopak (FOJTIKOVA 2018)

Rejchartice

- Že jako celek můžeme získat dotace snadněji než samostatně obec

Petrov nad Desnou

- Přispíváme do rozpočtu členskými příspěvky, sdělování našich názorů na různá témata (VANÍČEK 2018)

Loučná nad Desnou, Vernířovice

- Vzájemnou komunikací, navzájem si pomáháme předáváním informací (SEMBDNER 2018) (HOJGROVÁ 2018)

Otázka č. 5. - Jaký hlavní přínos si myslíte, že Svazek přináší vám (obci)?

Vernířovice, Hraběšice

- v předávání zkušeností a informací z ostatní obcí, společně diskutujeme potřebná témata, nyní např. problematiku GDPR, větší vyjednávací silou třeba pro získávání dotací na realizaci společných projektů (HOJGROVÁ 2018) (VEČEŘOVÁ 2018)

Vikýřovice

- Spoluprací na jednotlivých akcích, které Svazek řeší, pomáháme si navzájem s vysvětlováním některých témat a problémů, které někteří starostové třeba neznají nebo neumějí tak dobře objasnit občanům v obci nebo naopak někteří občasné v opozici nemají zájem „brát“ názory některého starosty, kterého třeba nevolili apod. Spolu investováním do společných projektů, které by si nemohla jednotlivá obec sama realizovat (např. rekonstrukce hřbitova – pro obce Petrov, Rapotín i Vikýřovice současně nebo protipovodňová opatření – několik částí – projekt s finanční účastí obcí Loučná, Losiny, Rapotín, Sobotín, Petrov i Vikýřovice). (MAZÁNEK 2018)

Rejchartice

- Svazkové školství pro naše děti, nemusíme sami řešit zajištění školy a můžeme školu využívat společně, také využíváme protipovodňová opatření, případně se zeptáme na jiné provozní záležitosti, pokud něco nevíme, máme se na koho obrátit

Velké Losiny

- Především jde o železnici, kterou využívá hodně obyvatel při dopravě do zaměstnání, byla provedena rekonstrukce přednádraží (STARÁ 2018)

Sobotín

- Dříve to byla hlavně železnice, ta už nyní do Sobotína nejezdí, ale není to chyba Svazku, do budoucna budeme usilovat o znovu zprovoznění, dnes je to svazkové školství, pokud by to tak nebylo, tak by obec měla se školstvím velké ekonomické náklady, svazový autobus sváží děti, takže školství je pro obyvatele dobré a to je velký přínos Svazku (FOJTIKOVA 2018)

Rapotín

- získáváme sílu ve spojení do jednoho celku, který bývá v hodnocení žádostí o dotace úspěšnější, diskutujeme o názorech ostatních a předáváme si zkušenosti navzájem, realizace svazkového školství má přínos i ostatním svazkům v ČR, kteří mají o tento způsob školství zájem (ŽERNÍČEK 2018)

Petrov nad Desnou

- Hlavním přínosem (důvodem vzniku Svazku) byla železnice, ta nyní do Petrova – Sobotína již nejezdí (není to vina Svazku), tak tento význam už není aktuální, ale do budoucna bychom chtěli to opět napravit, aby zase vlak jezdil až sem, dále je velký význam svazková škola – ZŠ a MŠ, I. stupeň školy je v Rapotíně, jezdí sem děti z celého Rapotína a z Petrova, II. Stupeň školy je v Petrově, jezdí tam děti z Rapotína, Sobotína a z Petrova, děti do školy sváží svazkový autobus, který je hrazen Svazkem
- dalším přínosem jsou protipovodňová opatření a systém krizového hlášení při nebezpečí zvýšení hladiny vody, jsou to rozmístěná čidla pro kontrolu stavu vody, při překročení stanované hladiny se odesílají sms zprávy starostům a ti dále zajišťují varování obyvatel
- dále se některé obce Svazku (díky jejich spolupráci ve Svazku) zapojily do projektu – Přírodě blízká protipovodňová opatření, na kterém se také podílí Ministerstvo životního prostředí (VANÍČEK 2018)

Loučná nad Desnou

- Hlavně v čerpání dotací, hlas většiny má větší význam než jednotlivce, jinak co si v obci neuděláme sami, to nemáme (SEMBDNER 2018)

Otázka č. 6 - Co by bez Svazku u vás v obci nebylo řešeno/realizováno?

Hraběšice

- vzhledem k poloze obce se účastníme jen menšiny projektů (povodně neřešíme, jsme na kopci, zrovna tak rozhlasové varování nebo železnici, taky nejsme zapojeni do svazkového školství, ale i to přínos má, protože nemusíme platit poplatky škole v Šumperku), řešeno by nebylo v takovém rozsahu odpadové hospodářství – svoz – kontejnery na kovový odpad (VEČEŘOVÁ 2018)

Vikýřovice

- Protipovodňový systém včetně rozhlasových hlášení – hlídání stavu srážek a upozorňování na mobil v případě ohrožení, železnice Desná – elektrifikace trati – tři zastávky ...apod. (MAZÁNEK 2018)

Rejchartice, Vernířovice

- Svazkové školství a odpadové hospodářství, i když toho u nás není moc, tak se to hodí (MUSIL 2018) (HOJGROVÁ 2018)

Velké Losiny

- Především železnice, ta má pro nás velký význam a sami bychom si ji nemohli dovolit (STARÁ 2018)

Sobotín

- Svazkové školství, od občanů vnímám zato spokojenost, organizují se přes školu akce pro rodiče a děti, rodiče jsou spokojení, schází se komise ke svazkovému školství a ti společně rozhodují o činnosti ve škole (FOJTIKOVÁ 2018)

Rapotín

- Železnice, protipovodňová opatření, varování rozhlasem, elektrifikace, odpadové hospodářství...většina velkých projektů, na které sami finančně nedosáhneme, také i svazkové školství, nebyla by možná diskuse a předávání si zkušeností (ŽERNÍČEK 2018)

Petrov nad Desnou

- Železnice, svazkové školství, elektrifikace železnice (VANÍČEK 2018)

Loučná nad Desnou

- Železnice, elektrifikace železnice, protipovodňová opatření (SEMBDNER 2018)

Otázka č. 7 - Jak si myslíte, že obyvatelé obce hodnotí členství ve Svazku?

Hraběšice

- moc nevím, asi o tom téměř nevědí, protože se nás týká menšina projektů Svazku (VEČEŘOVÁ 2018)

Loučná nad Desnou

- Nijak – bytí ve Svazku nevnímají nebo jim vadí (z důvodu elektrifikace), svazkové školství nevyužíváme, máme svoji školu a s ní své rozvojové záměry (SEMBDNER 2018)

Vernířovice

- Nevnímám žádný odpor ani jásot, lidi spíš zajímají skutky než členství (HOJGROVÁ 2018)

Vikýřovice, Velké Losiny

- celkem dobře, lidé o členství ve Svazku moc nevědí (STARÁ 2018) (STARÁ 2018) (MAZÁNEK 2018)

Sobotín

- Ohledně svazkového školství pozitivně (FOJTIKOVA 2018)

Rapotín

- Převážně pozitivně, občas se několik obyvatel účastní i VH (ŽERNÍČEK 2018)

Petrov nad Desnou

- Např. na původní záměr svazkové školy byl nejdříve negativní ohlas, ale nakonec obyvatelé zjistili, že školní autobus zaveze děti včas do místa školy, je to bezpečné a zdarma, takže nyní je ohlas dobrý, na cestování si děti zvykly, obyvatelům nejde o Svazek, ale vlastní realizaci akcí, ze kterých mají přínos (VANÍČEK 2018)

Rejchartice

- Nijak, nevnímají to, spíše jde o formalitu

Otázka č. 8 - Co byste chtěli (jako obce) řešit ve Svazku nového/dalšího/jiného?

Hraběšice, Vernířovice

- zatím asi nic, nyní řešíme společně problematiku GDPR (VEČEŘOVÁ 2018) (HOJGROVÁ 2018)

Vikýřovice

- realizovat plánované projekty – přeložení rychlostní komunikace, dodělat elektrifikaci tratě z Petrova do Sobotína (MAZÁNEK 2018)

Rejchartice

- Za naši obec nic, ale ve Svazku se nyní řeší elektrifikace trati, tak tu dokončit (MUSIL 2018)

Velké Losiny

- Rekonstrukce a využití nádražních budov (STARÁ 2018)

Sobotín

- Znovu obnovení železnice, dnes je řešena náhradou - autobusy, ty ale nejezdí v návaznosti na vlaky v Petrově, kde na vlak přeseďají, často při cestě zpět zase musí dlouho čekat, než přijede autobus, který jede do Sobotína (FOJTIKOVÁ 2018)

Rapotín

- pokračovat v plánech na realizaci protipovodňových opatření (včetně rozhlasu a posílání sms o varování), nyní řešíme aktuální téma GDPR, které zvažujeme z pohledu přínosu všech obcí Svazku, prodloužení tratě pod sjezdovku v Loučné nad Desnou (Koutech), elektrifikaci tratě do Sobotína, společné prezentování na výstavách a veletrzích pro Svazek a ne jen pro jednotlivé obce (ŽERNÍČEK 2018)

Petrov nad Desnou

- Nyní se budou realizovat přírodě blízká opatření, škoda že se do toho nezapojily všechny obce Svazku, snad se je ještě povede přesvědčit, že teprve účastí všech obcí bude plnit hlavní cíl projektu – ochranu údolí před vodou (VANÍČEK 2018)

Loučná nad Desnou

- Cyklostezku, která by propojila celé údolí (Svazek), tak aby se projíždělo více přírodou a ne podél hlavní cesty (SEMBDNER 2018)

Otázka č. 9 - Jakým způsobem nové věci/témata/zájmy prosazujete?

Vernířovice, Hraběšice

- Převážně osobně na VH (HOJGROVÁ 2018) (VEČEŘOVÁ 2018)

Vikýřovice

- Rozhovory, debaty o problémech a možnostech, plánují se společné akce a komunikuje se na nich (MAZÁNEK 2018)

Rejchartice

- Osobně se o problému bavíme a říkáme svůj názor

Rapotín

- Především osobní diskuzí, přizváním si případných odborníků pro získání podkladů pro rozhodování, diskutujeme i s občany, abychom znali i jejich názory, potřeby a představy pro řešení potřeby/zájmu (ŽERNÍČEK 2018)

Petrov nad Desnou

- Vznikne nápad, který je následně diskutován s obyvateli a také ve Svazku, případně se pozvou odborníci k danému tématu a teprve potom se o něčem rozhoduje, každá obec se vyjádří za sebe (VANÍČEK 2018)

Loučná nad Desnou

- osobně komunikací na VH, domlouváme se a potom to prosazujeme dohromady (SEMBDNER 2018)

Velké Losiny

- Diskutujeme a zvažujeme zájem o navržené činnosti/řešení, setkáváme se osobně, případně si pošleme nějaké informace emailem (STARÁ 2018)

Sobotín

- Především diskutováním na VH, každý bod má diskusi, vše se vysvětluje, řeší se úkoly, předávají se k tématu podněty, následně se hlasuje, kdo souhlasí nebo nikoliv (FOJTIKOVA 2018)

Otázka č. 10 - Které aktivity Svazku vás (obec) nezajímají a při projednávání ve Svazku se daných debat neúčastníte?

Sobotín

- Sledování informací o ostatních a účast s nimi je solidární, není žádné téma, které by nás nezajímalo, okolí se zajímá, co dělají ostatní, člověk se chce pochlubit a inspirovat (FOJTIKOVA 2018)

Hraběšice

- Účastníme se diskuzí i těch témat, které u nás v obci nebudeme řešit a zapojovat se do nich, poskytujeme informace k danému tématu z našich zkušeností (VEČEŘOVÁ 2018)

Vikýřovice

- Účastníme se diskuzí i těch témat, které u nás v obci nebudeme řešit a zapojovat se do nich, poskytujeme informace k danému tématu z našich zkušeností (MAZÁNEK 2018)

Loučná nad Desnou

- Zajímají nás všechny, ale účastníme se jen některých, které nás zajímají, zajímá nás dopad i na okolní obce, slyšíme názor ostatních, reagujeme operativně (SEMBDNER 2018)

Rejchartice

- Já se jim do toho nepletu..., významově jsme malá obec, elektrifikace pro naši obec není, protože jsme na kopci a tady trať nevede (MUSIL 2018)

Rapotín

- žádné takové nejsou, jsem organizátoři (ŽERNÍČEK 2018)

Petrov nad Desnou

- Takové nejsou žádné, i když se do některého projektu nezapojíme, chceme vědět, co se kolem děje, kdo se zapojí, kdo ne a proč, je pro nás důležité vědět o svém okolí, výhoda pro jednu obec, může znamenat nevýhoda pro druhou (VANÍČEK 2018)

Vernířovice

- Účastníme se diskuzí i těch témat, které u nás v obci nebudeme řešit a zapojovat se do nich, poskytujeme informace k danému tématu z našich zkušeností (HOJGROVÁ 2018)

Velké Losiny

- Debat se účastníme, i když nejde o aktivitu, která se přímo dotýká naší obce, sdělujeme názor na řešení (např. prodloužení železnice pod sjezdovku nebo elektrifikace do Sobotína) (STARÁ 2018)

Otázka č. 11 - Přineslo Vám (osobně) členství ve Svazku jiné přínosy než spolupráci obcí?

Hraběšice

- Ano, mnoho, především nové přátele, kontakty až se dá říci nová pevná přátelství (VEČEŘOVÁ 2018)

Rejchartice

- Je dobrá spolupráce s ostatními lidmi ve Svazku, když něco potřebuji, tak jim můžu zavolat a zeptat se (MUSIL 2018)

Velké Losiny

- Ano přineslo mi hodně, spolupráce je pro mě přínosná, odborné znalosti z oblastí, které jsme zatím nerealizovali, můžeme se poučit ze zkušeností ostatních (STARÁ 2018)

Sobotín

- Ano přineslo, předáváme informace s našimi zkušenostmi, jsme si bližší než jindy, předáváme si informace ne jen o svazkových tématech, ale i o ostatních např. provozních věcech nebo zapůjčení vybavení apod. (FOJTIKOVA 2018)

Vikýřovice

- Ano, možnost poradit se o neznámých tématech, využívat společné informace, inspirovat se řešenými tématy v okolních vesnicích (MAZÁNEK 2018)

Rapotín

- Ano, hlavně v předávání praktických informací (ŽERNÍČEK 2018)

Petrov nad Desnou

- Mnohdy starosti, ale také i užitečné řešení, také trénink v komunikaci, učím se prosazovat svůj názor před ostatními zástupci obcí ve Svazku, dále mi členství přineslo nové informace a zkušenosti z debat (VANÍČEK 2018)

Loučná nad Desnou

- Moc ne, ale jako starosta můžu ze získaných informací vysvětlovat určité dotazované záležitosti od občanů obce (SEMBDNER 2018)

Vernířovice

- Ano, mnoho, nové přátelé (pevnější vazby s nimi), na které se můžu obrátit o radu (HOJGROVÁ 2018)

Otázka č. 12 - Má podle Vás Svazek pro obec význam?

Ohodnoťte na stupnici 1-5, hodnocení jako ve škole

Hraběšice

- 1, s komunikací a přínosem našeho členství ve Svazku jsem spokojená (VEČEŘOVÁ 2018)

Vikýřovice

- Ano, má, jednoznačně, hodnotím nejvyšším počtem (MAZÁNEK 2018)

Rejchartice

- Sice jsme bokem od údolí, takže se Svazkem máme málo společného, ale i tak to význam má, protože víme alespoň, co se v okolí řeší a taky víme o akcích pro naše obyvatele, ohodnocení 2 (MUSIL 2018)

Rapotín

- 1, ano, rozhodně má, dokazují to výsledky a počty projektů, které jsou vidět (železnice, školství, opatření proti povodním,...) (ŽERNÍČEK 2018)

Petrov nad Desnou

- Zpočátku při vstupu do Svazku nebyly ohlasy od obyvatel jen pozitivní, brali jsme to spíše pro získávání informací, nyní je členství hodnoceno výborně – 1 (VANÍČEK 2018)

Loučná nad Desnou

- 3 myslím, že by se pro potřeby ostatních mohlo dělat víc, ne vždy to jde podle představ a potřeb druhých (SEMBDNER 2018)

Vernířovice

- 1, s komunikací a přínosem našeho členství ve Svazku jsem spokojená, přestože se nezapojujeme do všech projektů (HOJGROVÁ 2018)

Velké Losiny

- 1 hodnotím velmi dobře, význam určitě má (STARÁ 2018)

Sobotín

- Ano má, spolupráce je výborná – 1 (FOJTIKOVA 2018)